

НАМ – 138 РОКІВ

Науково-технічна спілка енергетиків та електротехніків України
Центр громадського інформування з проблем паливно-енергетичного комплексу

ЕНЕРГОІНФОРМ-ІНФОРМЕНЕРГО

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ
ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ**

* * *

ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ З ПРОБЛЕМ ПЕК

**Паливно-енергетична політика України: вугільна промисловість,
нафтогазова галузь, електроенергетика, ринкові перетворення.
Загальні проблеми енергетики. Ядерна енергетика та промисловість.
Наслідки аварії на Чорнобильській АЕС. Інформація про інофірми,
які працюють в паливно-енергетичному комплексі. Різне.**

Видається з 1 січня 1994 року

№ 556

**ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕК
ЗА СІЧЕНЬ-СЕРПЕНЬ 2018 РОКУ
ОГЛЯД ЗМІ ЗА 16-30 ВЕРЕСНЯ 2018 РОКУ**

Київ-2018

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

за січень-серпень 2018 року

*ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»*

За січень-серпень 2018 року, за фактичними даними, обсяг виробництва електричної енергії електростанціями України, які входять до Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України, склав 104285,8 млн кВтг, що на 2429,7 млн кВтг, або на 2,5% більше, ніж за 8 місяців 2017 року. При цьому, тепловими електростанціями енергогенеруючих компаній вироблено 31038,0 млн кВтг, що на 3244,0 млн кВтг, або на 11,7% більше, ніж за 8 місяців 2017 року. Теплоелектроцентралями та когенераційними установками вироблено 7031,8 млн кВтг, що на 307,9 млн кВтг, або на 4,6% більше, ніж за відповідний період 2017 року. Атомними електростанціями вироблено 54116,9 млн кВтг, що у порівнянні з відповідним періодом минулого року менше на 4205,0 млн кВтг, або на 7,2%. Гідроелектростанціями та гідроакмулюючими електростанціями за 8 місяців 2018 року вироблено 9398,0 млн кВтг, що на 2305,9 млн кВтг, або на 32,5% більше, ніж за 8 місяців 2017 року.

Виробіток ТЕС та ТЕЦ за 8 місяців 2018 року від загального по ОЕС склав 36,5%, виробіток електроенергії АЕС склав 51,9%, а виробіток ГЕС та ГАЕС – 9,0%. За 8 місяців 2017 р. частка виробітку ТЕС та ТЕЦ, АЕС, ГЕС та ГАЕС складала відповідно 33,8%, 57,1% і 6,9%.

Виробництво електроенергії блок-станціями за 8 місяців 2018 року склало 969,8 млн кВтг, що на 3,1 млн кВтг, або на 0,3% менше, ніж за 8 місяців 2017 року.

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами (ВЕС, СЕС, біомаса) за 8 місяців 2018 року склало 1731,3 млн кВтг, що на 473,7 млн кВтг, або на 37,7% більше, ніж за відповідний період 2017 року.

За 8 місяців 2018 року тепловими та атомними електростанціями і районними котельнями Міненерговугілля відпущено 14470,6 тис. Гкал, що на 792,9 тис. Гкал, або на 5,1% більше, ніж за відповідний період минулого року.

Динаміка і структура виробництва електроенергії по Україні

	8 місяців 2017 року		8 місяців 2018 року		+/- до 2017 р.	
	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	у % до заг. виробн.	млн кВтг	%
Виробіток електроенергії – всього	102162,4	100,0	104285,8	100,0	2123,4	2,1
у тому числі:						
ТЕС та ТЕЦ, з них:	34517,9	33,8	38069,8	36,5	3551,9	10,3
ТЕС ГК - всього	27794,0	27,2	31038,0	29,8	3244,0	11,7
ТЕЦ та когенераційні установки	6723,9	6,6	7031,8	6,7	307,9	4,6
ГЕС та ГАЕС, з них:	7092,1	6,9	9398,0	9,0	2305,9	32,5
ГЕС	6043,3	5,9	8372,4	8,0	2329,1	38,5
ГАЕС	1048,8	1,0	1025,6	1,0	-23,2	-2,2
АЕС	58321,9	57,1	54116,9	51,9	-4205,0	-7,2
Альтернативні джерела (ВЕС, СЕС, біомаса)	1257,6	1,2	1731,3	1,7	473,7	37,7
Блок-станціями та інш. джерелами	972,9	1,0	969,8	0,9	-3,1	-0,3

На початок 2018 року запаси палива на електростанціях склали: вугілля – 2046,0 тис. тонн, мазуту – 64,0 тис. тонн (на початок 2017 року відповідно 2061,5 тис. тонн та 133,9 тис. тонн).

Загальний обсяг вуглепостачання на теплоелектростанції протягом січня-серпня 2018 року склав 16741,5 тис. тонн, що на 1355,8 тис. тонн більше, ніж за 8 місяців 2017 року. Від підприємств вугільної галузі України – 13248,9 тис. тонн, що на 53,8 тис. тонн більше, ніж за 8 місяців минулого року. Витрати вугілля склали 16899,6 тис. тонн. Запас вугілля станом на 01.09.2018 р. – 1888,0 тис. тонн.

Запаси вугілля на 01.09.2018 р. на складах підвідомчих Міненерговугілля підприємств становили 1888,0 тис.тонн, що на 92,5 тис.тонн менше, ніж у минулому році (1980,5 тис. тонн) при номінальній місткості вугільних складів 5080 тис.тонн.

Топкового мазуту за 8 місяців 2018 року спожито 120,2 тис. тонн, що на 205,4 тис. тонн менше, ніж за відповідний період 2017 року. Запас мазуту на 01.09.2018 р. на підвідомчих Міненерговугілля підприємствах склав 38,5 тис. тонн.

Використання природного газу на теплових електростанціях України за 8 місяців 2018 р. становило 2606,2 млн куб.м, що на 250,4 млн куб. м більше, ніж за цей період 2017р. При цьому ТЕС енергогенеруючих компаній спожили 121,5 млн куб.м, що на 0,2 млн куб. м менше, ніж за 8 місяців 2017 р.

Станом на 01.09.2018 в українських підземних сховищах газу знаходилось 14,6 млрд куб. м природного газу, що на 0,2 млрд куб. м, або на 1,4% менше порівняно з 01.09.2017 р. Відбір газу за 8 місяців склав 7,268 млрд куб. м.

За 8 місяців 2018 року спостерігається збільшення електроспоживання (брутто), яке склало 100272,3 млн кВтг, що на 2429,7 млн кВтг, або на 2,5% більше, ніж за 8 місяців 2017 року. Споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням склав 80544,0 млн кВтг, що на 2358,0 млн кВтг, або на 3,0% більше аналогічного показника 2017 року.

Динаміка і структура споживання електроенергії за 8 місяців 2018 р.
(без урахування АР Крим та м. Севастополя)

Групи споживачів	Ел.споживання 2018 р. млн кВтг	+ / - до 2017 р. млн кВтг	+ / - до 2017 р. %	Питома вага, % 2017 р.	Питома вага, % 2018 р.
Споживання ел.ен. (брутто)	100272,3	2429,7	2,5		
Споживання ел.ен. (нетто)	80544,0	2358,0	3,0	100	100
у тому числі:					
1.Промисловість	34516,1	1276,4	3,8	42,5	42,9
у тому числі:					
Паливна	2347,5	-58,4	-2,4	3,1	2,9
Металургійна	19751,2	748,9	3,9	24,3	24,5
Хімічна та нафтохімічна	2141,2	322,2	17,7	2,3	2,7
Машинобудівна	2690,6	99,8	3,9	3,3	3,3
Будів.матеріалів	1480,7	-5,2	-0,4	1,9	1,8
Харчова та переробна	2873,6	25,3	0,9	3,6	3,6
Інша	3231,3	143,7	4,7	3,9	4,0
2.Сільгоспспоживачі	2579,8	129,8	5,3	3,1	3,2
3.Транспорт	4574,7	-63,3	-1,4	5,9	5,7
4.Будівництво	627,8	42,7	7,3	0,7	0,8
5.Ком.-побутові споживачі	10224,2	319,8	3,2	12,7	12,7
6.Інші непромисл. споживачі	4484,3	316,3	7,6	5,3	5,6
7.Населення	23537,2	336,5	1,5	29,7	29,2

Збільшення електроспоживання (нетто) відбулося за рахунок збільшення обсягу споживання металургійною промисловістю (на 3,9%), хімічною та нафтохімічною промисловістю (на 17,7%), машинобудівною промисловістю (на 3,9%), будівництвом (на 7,3%) та іншими непромисловими споживачами (на 7,6%).

Видобуток вугілля. За 8 місяців 2018 року вугледобувними підприємствами України видобуто **22,0 млн тонн** вугілля, що на 10,4 тис. тонн (або на 1,7%) більше порівняно із січнем-серпнем 2017 року. В цілому видобуток енергетичного вугілля склав **17,99 млн тонн**, він збільшився на 883,1 тис. тонн (або на 5,2%), коксівного – склав **4,0 млн тонн**, що менше на 883,1 тис. тонн (або на 11,0%).

Упродовж січня-серпня 2018 року вугледобувними підприємствами, що підпорядковані Міненерговугілля України, видобуто **2,81 млн тонн**, що на 328,7 тис. тонн (або на 10,5%) менше, ніж за цей період 2017 року. Видобуток енергетичного вугілля зменшився на 68,4 тис. тонн (або на 2,7%) порівняно з відповідним періодом 2017 року і коксівного зменшився на 261,3 тис. тонн (або на 45,5%), а видобуток відповідно склав **2,5 та 0,31 млн тонн**.

Видобуток нафти та газу. З початку 2018 року в Україні видобуто **1,255 млн тонн** нафти з газовим конденсатом і **13,8 млрд куб. м** газу. У минулому році, відповідно, ці показники становили – 1,255 млн тонн нафти з газовим конденсатом та 13,8 млрд куб. м газу. Підприємства НАК "Нафтогаз України" видобули за 8 місяців 2018 року **1,255 млн тонн** нафти з конденсатом (у 2017 р. – 1,255 млн тонн) і **10,8 млрд куб. м** газу (у 2017 р. – 10,9 млрд куб. м).

Інші підприємства за 8 місяців 2018р. видобули **137,1 тис.т** нафти з газовим конденсатом (у 2017р. - 118,9 тис.т) і **2,9 млрд куб.м** газу (у 2017р. - 2,9 млрд куб.м).

Постачання і переробка нафти. У січні-серпні 2018 р. на нафтопереробні заводи (НПЗ) та Шебелинський ГПЗ поставлено 561,6 тис. тонн нафтової сировини українських родовищ (нафта з газовим конденсатом). Обсяг переробки газового конденсату з нафтою Шебелинським ГПЗ у січні-серпні 2018 року склав 312,6 тис. тонн.

У січні-серпні 2018 р. не здійснювали роботу з переробки нафтової сировини - Лисичанський, Одеський, Дрогобицький та Надвірнянський нафтопереробні підприємства.

За 8 місяців 2018 р. Шебелинським ГПЗ вироблено:

- автомобільних бензинів – 82,8 тис. тонн;
- дизельного палива – 59,9 тис. тонн;
- мазуту – 18,8 тис. тонн.

Загальні потужності з первинної переробки газового конденсату з нафтою на Шебелинському ГПЗ у січні-червні 2018 року були завантажені в середньому на 50,4% (у січні-червні 2017 року на 54,1 %).

Транспортування нафти. У січні-серпні 2018 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів зменшився порівняно з 2017 року на 418,0 тис. тонн (або на 4,0%) і склав **10,0 тис. тонн**. При цьому транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Чехії) протранспортовано **8692,0 тис. тонн**, що на 4,5% (або на 409,0 тис. тонн) менше порівняно із аналогічним показником 2017 року, а для потреб України – **1311,0 тис. тонн**, що на 0,7% (або на 9,0 тис. тонн) менше у порівнянні з відповідним періодом 2017 р.

За січень-серпень 2018 рік транзитні обсяги перекачки у загальному обсязі складають 86,2%, а на нафтопереробні підприємства України – 13,8%.

Аналіз сплати за спожити електроенергію за січень-серпень 2018 року

Розрахунки споживачів електроенергії по областях України

За січень-серпень 2018 року споживачам відпущено електричної енергії на суму **122,4 млрд грн.**, оплата становила **121,0 млрд грн.**, або **98,9%**.

Вище середнього показника (**98,9%**) розрахунки за відпущену споживачам за 8 місяців 2018 році енергію були проведені у Вінницькій (100,3%), Дніпропетровській (на 101,4%), Житомирській (на 101,0%), Закарпатській (на 102,3%), Івано-Франківській (на 100,3%), Київській (на 100,4%), Кіровоградській (на 100,6%), Миколаївській (на 100,9%), Одеській (на 101,3%), Полтавській (на 100,9%), Рівненській (на 100,1%), Херсонській (на 101,1%), Хмельницькій (на 100,6%), Чернівецькій (на 100,9%), Чернігівській (на 100,3%) областях.

Нижче середнього показника обсягу розрахунків за відпущену у січні-серпні 2018 році енергію проведені у Волинській (98,8%), Донецькій (91,2%), Запорізькій (на 96,7%), Луганській (на 82,1%), Львівській (на 94,8%), Сумській (на 96,6%), Тернопільобленерго (на 96,2%), Харківській (98,7%), Черкаській (на 98,4%) областях, м.Київ (98,3%), АР Крим (на 0,0%).

Розрахунки енергопостачальних компаній з ДП «Енергоринок»

За січень-серпень 2018 р., за фактичними даними, енергопостачальними компаніями куплено електроенергії в ДП «Енергоринок» за регульованим тарифом на **110,73 млрд грн.**, а сплачено за неї **111,45 млрд грн.** або **100,6%**. Повністю розрахувалися з ДП «Енергоринок» 15 енергопостачальна компанія за регульованим тарифом.

У повному обсязі розрахувалися з ДП «Енергоринок» за 8 місяців 2018 року Дніпровські електромережі (на 102,6%), Донецькі електромережі (на 106,7%), Закарпаттяобленерго (на 101,6%), Запоріжжяобленерго (на 106,1%), Київобленерго (на 102,2%), Київські електромережі (на 103,8%), Львівобленерго (на 100,2%), Миколаївобленерго (на 100,1%), Полтаваобленерго (на 103,6%), Тернопільській (на 98,7%), Харківобленерго (на 102,0%), Хмельницькобленерго (на 101,3%), Чернівціобленерго (на 103,4%), Чернігівобленерго (на 102,6%), Високовольтні мережі ДТЕК ТОВ (на 105,5%), Луганське енергетичне об'єднання (на 126,0%).

Нижче 100% показника по розрахунках з оптовим ринком енергопостачальних компаній розрахувались за куповану електричну енергію: Вінницяобленерго (на 97,9%), Волиньобленерго (на 99,9%), Житомиробленерго (на 98,4%), Кіровоградобленерго (на 97,6%), Сумиобленерго (на 97,1%), Одесаобленерго (на 99,7%), Прикарпаттяобленерго (на 98,6%), Рівнеобленерго (на 98,0%), Херсонобленерго (на 99,2%), Черкасиобленерго (на 99,6%), Атомсервіс (на 98,3%), Регіональні електричні мережі (на 41,9%), Укрзалізниця (на 98,7%), ПЕМ-Енерговугілля (на 19,0%), Енергія-Новий Розділ (на 99,9%), Енергія-Новояворівськ (на 95,2%).

Розрахунки споживачів електроенергії з обласними енергопостачальними компаніями

За січень-серпень 2018 р. енергопостачальними компаніями відпущено електроенергії на суму **122,4 млрд грн.**, а сплачено за неї **121,06 млрд грн.** або **98,9%**.

Повністю розрахувалися за електричну енергію споживачі 18 енергопостачальних компаній: ПАТ «Вінницяобленерго» (100,2%), ПрАТ «Волиньобленерго»

(101,0%), АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі» (101,1%), АТ «ДТЕК Донецькі електромережі» (107,6%); АТ «Житомиробленерго» (101,0%), ПрАТ «Закарпаттяобленерго» (102,3%), АТ «Прикарпаттяобленерго» (100,3%), ПрАТ «Київобленерго» (100,4%), ПрАТ «Кіровоградобленерго» (100,6%), АТ «Миколаївобленерго» (100,9%), АТ «Одесаобленерго» (101,3%), ПАТ «Полтаваобленерго» (100,9%), ПрАТ «Рівнеобленерго» (100,1%), АТ «Херсонобленерго» (101,1%), АТ «Хмельницькобленерго» (100,5%), АТ «Чернівціобленерго» (100,9%), ПАТ «Чернігівобленерго» (100,3%), ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі» (102,3%).

Нижче середнього рівня (**98,9%**) розраховались за спожиту електроенергію споживачі енергопостачальних компаній: ПАТ «Запоріжжяобленерго» (97,1%), ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі» (98,4%), ПрАТ «Львівобленерго» (97,6%), ПАТ «Сумиобленерго» (96,6%), ВАТ «Тернопільобленерго» (98,7%), АК «Харківобленерго» (98,7%), ПАТ «Черкасиобленерго» (98,4%), ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» (98,6%), ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля» (18,0%), ДП «Регіональні електричні мережі» (38,9%).

Оплата електроенергії всіма видами платежів генеруючим компаніям та іншим учасникам ОРЕ за січень-серпень 2018 р. Всього сплата склала **133,91 млрд грн.** при товарній продукції **131,64 млрд грн.,** або **101,7%.**

За фактичними даними, по НАЕК «Енергоатом» сплачено – 101,5% (33969,4 млн грн), «Центренерго» – 100,4% (12337,5 млн грн), «Дніпроенерго» – 105,4% (13450,4 млн грн), «Донбасенерго» – 101,2% (4812,2 млн грн), «Західенерго» – 104,7% (21136,3 млн грн), «Східенерго» – 103,3% (11558,1 млн грн), Харківська ТЕЦ-5 – 110,9% (1680,7 млн грн), Київтеплоенерго КП – 71,3% (43,03 млн грн), Київенерго (ТЕЦ) – 96,1% (3307,4 млн грн), ПрАТ «Укргідроенерго» – 96,8% (5485,0 млн грн), Нижньодністровська ГЕС – 257,8 тис. грн, інші електростанції – 98,4% (21701,6 млн грн), у тому числі: теплоелектроцентралі – 109,9% (11488,2 млн грн), виробники альтернативної е/е – 87,9% (10129,6 млн грн), Укргазвидобування – 102,8% (61556,92 тис. грн.), НЕК «Укренерго» - 104,8% (4430,8 млн грн) від товарного відпуску енергії. **Всього виробникам е/е та НЕК плата склала 133,91 млрд грн при товарній продукції 131,64 млрд грн або 101,7%.**

Газопостачання, споживання та транзит природного газу. Ресурси природного газу в Україні за січень-серпень 2018 року склали **100,7 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 101,8 млрд куб.м).

За зовнішньоекономічними контрактами до України надійшло **65,11 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2017 року – 71,36 млрд куб.м).

Споживачі України за цей період 2018 року використали **20,8 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2017 року – 20,4 млрд куб.м).

Відбір природного газу з ПСГ за цей період **7,268 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 4,126 млрд куб.м).

За січень-серпень 2018 року, за оперативними даними, протранспортовано через територію України (транзит) природного газу всього **58,214 млрд куб.м** (за відповідний період 2017 року – 61,962 млрд куб.м).

Імпорт газу за 8 місяців 2018 року склав **6,9 млрд куб. м.**

Розвиток галузей ПЕК та технічний стан підприємств

Підприємствами електроенергетичної галузі ПЕК, що належить до сфери управління Міненерговугілля України, за рахунок усіх джерел фінансування освоєно **11655,5 млн грн** капітальних вкладень за січень-серпень 2018 року, що на **5329,4 млн грн** більше аналогічного показника 2017 року.

Профінансовано всього **12647,6 млн грн**, у тому числі власні кошти підприємств - 8285,1 млн грн, інші джерела фінансування – 4362,5 млн грн.

Продовжуються роботи з будівництва Дністровської ГАЕС, реконструкції енергоблоків ТЕС, каскаду Дніпровських ГЕС, будівництва магістральних електромереж для видачі потужності блоків атомних електростанцій.

У вугільній галузі освоєно **37,6 млн грн** капітальних вкладень, що на 58,6% більше порівняно з аналогічним показником 2017 року.

Фактично у січні-липні 2018 року підприємствам, що знаходяться на стадії підготовки до ліквідації та ліквідації, а також з утримання водовідливних комплексів спрямовано **221,8** млн гривень, у тому числі:

- шахти, які готуються до ліквідації – 64,6 млн грн.,
- ДП "Укршахтгідрозахист" – 13,0 млн грн.,
- ДП "ОК "Укрвуглереструктуризація" – 144,2 млн грн.

Підсумки роботи підприємств ядерної енергетики та атомної промисловості за серпень 2018 р.

Атомні електростанції. У серпні 2018 року ДП «НАЕК «Енергоатом» вироблено **7507,8** млн кВтг, що на 1364,7 млн кВтг більше у порівнянні з відповідним періодом минулого року. Коефіцієнт використання встановленої потужності у серпні 2018 р. становив **72,8%**, що на 13,2 % більше показника 2017 р.

Частка АЕС у виробництві електроенергії в Україні у січні-серпні 2018 р. становила 50,6%. До Енергоринку за 8 місяців 2018 р. відпущено 46626,6 млн кВтг електроенергії, що на 5 564,0 млн кВтг менше у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

З початку 2018 року зафіксовано 13 порушень у роботі енергоблоків АЕС (на РАЕС-2, ХАЕС-5, ЮУАЕС-2 та ЗАЕС-4). У відповідному періоді 2017 року – 8 порушень (на РАЕС-4, на ЗАЕС-3, на ЮУАЕС-1). **Зазначені порушення не обліковуються за шкалою ІНЕС рівня 1.**

Паливна програма. У 2018 році заплановано здійснити: 18 поставок свіжого ядерного палива на енергоблоки українських АЕС, у тому числі 12 поставок – від АТ «ТВЕЛ» і 6 поставок - від компанії «Вестінгауз», забезпечити 5 рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива.

У серпні 2018 р. відбулись 2 поставки свіжого ядерного палива: 1 від АТ «ТВЕЛ» і 1 від компанії «Вестінгауз», а також 1 вивезення відпрацьованого ядерного палива. З початку 2018 р. відбулося 8 поставок свіжого ядерного палива: 4 від компанії «Вестінгауз» і 4 від АТ «ТВЕЛ», 3 вивезення відпрацьованого ядерного палива.

Ремонтна кампанія.

Графіком ремонтів енергоблоків АЕС України у 2018 році заплановано виконати:

- закінчити 2 капітальні ремонти – ЗАЕС №6, ХАЕС №1 та 2 середні ремонти – РАЕС №1, 3;

- виконати 8 середніх ремонтів – ЗАЕС №1, 2, 4, 5; РАЕС №2; ЮУАЕС – №1, 2, 3 та 2 капітальні ремонти – РАЕС №4; ХАЕС №2;
- розпочати 3 середні ремонти – ЗАЕС №3, 6; ХАЕС №1 та 1 капітальний ремонт – РАЕС №1.

Станом на 06.09.2018 виконуються:

- 2 середніх ремонти – ЗАЕС №4, ЮУАЕС № 1;
- 2 капітальних ремонти – РАЕС №4 (з 08.07.2018 до 10.09.2018), ХАЕС (з 02.09.2018 до 20.11.2018).

Тариф на відпущену електроенергію, що виробляється на АЕС з 01.01.2018 становить **54,03 коп.** за 1 кВтг (без ПДВ) відповідно до постанови НКРЕКП від 28.12.2017 № 1488.

Товарна продукція. У серпні 2018 р. вартість товарної продукції ДП «НАЕК «Енергоатом» становила 4632,02 млн грн., що на 1333,44 млн грн. більше, ніж у серпні 2017 р.

У серпні 2018 р. з Енергоринку оплачено 4495,17 млн грн., що на 709,37 млн грн. більше, ніж у серпні 2017 р. Відсоток оплати у серпні 2018 р. склав 97,5%, у серпні 2017 р. – 104,77%. З початку 2018 р. – 101,46%, з початку 2017 р. – 98,43%.

Заборгованість із заробітної плати станом на 06.09.2018 у компанії відсутня.

Підприємства атомно-промислового комплексу, які перебувають у складі ДК «Ядерне паливо»

ДП «СхідГЗК». У серпні 2018 року вироблено **66,0 тонн уранового оксидного концентрату на суму 209,1 млн грн.**, що становить 100,0% виконання плану. У порівнянні з відповідним періодом 2017 р. продукції вироблено на 35,2 тонн більше. З початку 2018 року вироблено 746,2 тонн УОК на суму 2282,8 млн грн., що порівняно з відповідним періодом минулого року на 180,2 тонн більше.

Заборгованість із заробітної плати станом на 06.08.18 на підприємстві відсутня.

ДП «Смоли». З початку 2018 року ДП «Смоли» вироблено 54,5 тонн основної продукції (іонообмінні смоли), на суму 10,478 млн грн, що на 203,6 тонн менше, ніж з початку 2017 року.

Станом на 06.09.18 заборгованості із виплати заробітної плати немає.

Ремонтна кампанія ТЕС, ТЕЦ і ГЕС, ГАЕС у 2018 році

Для забезпечення успішного проходження осінньо-зимового максимуму 2018-2019 рр. наказом Міністерства енергетики та теплоенергетики від 25.09.2017 № 622 «Про підготовку обладнання електростанцій і теплових мереж до надійної та ефективної роботи у 2018 році та в осінньо-зимовий період 2018/2019 року» (зі змінами) передбачено:

На **теплових електростанціях енергогенеруючих компаній** відремонтувати всіма видами ремонтів 61 (15924 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом 37 (10405 МВт) енергоблоків;
- середнім ремонтом 10 (2459 МВт) енергоблоків;
- капітальним ремонтом 14 (3060 МВт) енергоблоків.

На **теплових електроцентралях** виконати всіма видами ремонти 9 (1670 МВт) енергоблоків, 14 (2447 т/год) парових котлів, 6 (660 Гкал/год) водогрійних котлів та 10 (331,8 МВт) турбоагрегатів.

У **теплових мережах** виконати капітальний ремонт 10,66 км трубопроводів.

На **гідроелектростанціях** виконати капітальний ремонт і реконструкцію 36 (1802,10 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 14.09.2018 відповідно до затвердженого графіку:

На **теплових електростанціях** енергогенеруючих компаній відремонтовано 31 (8 667 МВт) енергоблок.

У ремонті перебувають 14 (3 349 МВт) енергоблоків, а саме:

- в поточному ремонті – 3 (890 МВт) енергоблока;
- в середньому ремонті – 3 (654 МВт) енергоблока;
- в капітальному ремонті – 8 (1805 МВт) енергоблоків.

В технічному переоснащенні (капітальний ремонт) в термін по 31.12.2018 енергоблок ст. №6 Зміївської ТЕС; в термін до 31.12.2018 енергоблок № 3 Трипільської ТЕС.

На **теплових електроцентралях** відремонтовано 6 (1210 МВт) енергоблоків, 9 (1410 т/год) парових котлів, 5 (147 МВт) турбоагрегата, 3 (280 Гкал/год) водогрійних котла.

На теплових електроцентралях в ремонті знаходяться 1 (110 МВт) енергоблок, 5 (1037 т/год) парових котлів, 3 (280 Гкал/год) водогрійних котла та 5 (184,0 МВт) турбоагрегатів.

На **гідроелектростанціях** виконано реконструкцію та капітальний ремонт 19 (1260,8 МВт) гідроагрегатів. В реконструкції і капітальному ремонті знаходиться 7 (239,8 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 09.08.2018 на **атомних електростанціях** виконано:

9 планово-попереджувальних ремонтів, з них:

- 3 капітальні ремонти – ЗАЕС №5, 6 та ХАЕС №1;
- 6 середніх ремонтів – РАЕС №1, 2, 3, ЗАЕС №2 та ЮУАЕС №2, 3;
- 5 позапланових поточних ремонтів енергоблоків ХАЕС №2, 1 і ЗАЕС №6 та ЮУАЕС № 2;

1 плановий поточний ремонт – ЗАЕС № 2.

Станом на 09.08.2018 виконуються:

2 середніх ремонтів - ЗАЕС № 4 та ЮУАЕС № 1.

1 капітальний ремонт - РАЕС № 4.

Зведені показники Інвестиційної програми ДП «НЕК «Укренерго» на 2018 рік

Капітальні інвестиції всього, враховуючи Держенергонагляд, - **2607,1 млн грн.**, у т.ч. за рахунок прибутку – 636,8 млн грн., амортизації – 691,8 млн грн., кредитних коштів – 1238,4 млн грн., доходів від іншої діяльності – 40,0 млн грн.; Держенергонагляд за рахунок амортизації – **4787 тис. грн.**

Передбачено на нове будівництво (ПС + ПЛ) всього – **1079,5 млн грн.**, технічне переобладнання та реконструкція об'єктів, придбання основних засобів – **1400,8 млн грн.**, проектні роботи майбутніх років, всього – **19956,3 тис. грн.**

Коефіцієнт використання встановленої потужності на блочному устаткуванні (енергоблоки потужністю 100, 150, 200, 250, 300 МВт) теплових електростанцій

Коефіцієнт використання встановленої потужності за 8 місяців 2018 року порівняно з аналогічним періодом минулого року збільшився на 2,1% та складає 22,0%. Найвищий коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період мають блоки потужністю 150 МВт – 42,8 % (у 2017 році – 33,3 %). По блокам

потужністю 200 МВт коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період – 36,3 % (у 2017 році – 33,7 %), по блокам потужністю 250 МВт – 27,8 % (у минулому році – 27,2 %), по блокам потужністю 100 МВт – 23,6 % (у минулому році – 29,2 %), по блокам потужністю 300 МВт – 19,2 % (у 2017 році – 18,2%).

Збільшився коефіцієнт використання встановленої потужності по генкомпаніях: по ПАТ “ДТЕК Дніпроенерго” на 1,1 %, по ПАТ “Центренерго” на 4,7 %, по ПАТ «Донбасенерго» на 25,2 %. А зменшився по ТОВ «ДТЕК Східенерго» на 2,6 %, по ПАТ “ДТЕК Західенерго” на 1,0 %.

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям, які звітують Міненерговугіллю

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям генкомпаній України за 8 місяців 2018 року складають **405,0 г/кВтг**, що на **2,8 г/кВтг** більше, ніж за відповідний період 2017 року (405,0 г/кВтг).

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по ТЕС України (ТЕС ГК та ТЕЦ) складають за вісім місяців 2018 р. **388,6 г/кВтг**, що менше в порівнянні з відповідним періодом минулого року на **3,6 г/кВтг**.

Середньомісячна заробітна плата

На серпень 2018 року розмір заробітної плати штатного працівника на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України, у розрізі галузей становить:

- електроенергетика – 11652 грн. *(збільшення до відповідного показника 2017 р. становить 1974 грн);*
- атомно-промисловий комплекс – 16537 грн. *(більше на 3928 грн);*
- нафтогазовий комплекс – 8896 грн. *(більше на 2682 грн до показників державних підприємств нафтогазового комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля);*
- вугільна галузь – 10348 грн. *(більше на 2424 грн для вугледобувних підприємств, що розташовані на території, яка контролюється владою України).*

Заборгованість з виплати заробітної плати станом на 01.09.2018 року на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України і що розташовані на території, яка контролюється українською владою, загальна заборгованість із виплати заробітної плати становила **204,5 млн грн** і збільшилась з початку року на **83,5 млн грн (або на 69,0%)**, у тому числі: електроенергетична галузь – збільшилась на 12 510,8 тис. грн (на 100,4%); атомно-промисловий комплекс – зменшилась на 3146,6 тис. грн (на 19,7%); вугільна галузь – збільшилась на 72144,3 тис. грн (на 71,3%); нафтогазовий комплекс – зменшилась на 344,5 тис. грн (на 9,0%).

Інформація з підприємств, що розташовані на території, яка не контролюється українською владою, відсутня.

Технологічні витрати електроенергії в електричних мережах

За січень-липень 2018 року загальні технологічні витрати електроенергії на її транспортування електричними мережами Міненерговугілля всіх класів напруг склали **9,5 млрд кВтг** або **11,4 %** від загального відпуску електроенергії в мережу. У порівнянні із аналогічним періодом 2017 р. відбулося їх збільшення на **0,1 млрд**

кВтг, або на **0,1 в.п.** (9,4 млрд кВтг або на 11,3 % у минулому році).

Нормативна (технічна) складова технологічних витрат електроенергії по Міненерговугілля за 7 місяців 2018 рік становила **11,0 млрд кВтг** або **13,2%** від загального відпуску електроенергії в мережу, у порівнянні з минулим роком збільшилась на **0,1 млрд кВтг** або на **0,9%** у порівнянні з минулим роком (10,9 млрд кВтг або 13,3% у минулому році).

Понаднормативна (нетехнічна) складова технологічних витрат за сім місяців 2018 року по Міненерговугілля склала – 1,5 млрд кВтг або -1,8% від загального відпуску електроенергії в мережу (-1,6 млрд кВтг або -1,9% у минулому році). За рахунок виконання організаційно-технічних заходів зі зниження технологічних витрат електроенергії в електричних мережах 0,38-800 кВ Міненерговугілля за 7 місяців 2018 року заощаджено **103,3 млн кВтг** електроенергії (**113,1 млн кВтг** за відповідний період минулого року).

Експорт електроенергії, вугілля, нафтопродуктів

За січень-серпень 2018 року на **експорт передано 4035,1 млн кВтг електроенергії**, що на 250,3 млн кВтг або на 6,6% більше, ніж за 8 місяців 2017 р. За оперативними даними, 4033,7 млн кВтг експортовано до країн Східної Європи.

За 8 місяців 2018 р. територією України протранспортовано (транзитом) **58,2 млрд кубометрів природного газу** (за цей період 2017 р. – 61,9 млрд куб. м).

Станом на 01.09.2018 року в українських підземних сховищах знаходилось **14,6 млрд куб. м природного газу**, що на 206,6 млн куб. м, або на 1,4% менше порівняно з показником на цей час 2017 року.

Протягом 8 місяців 2018 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів склав **10003,0 тис. тонн** і порівняно із аналогічним періодом 2017 р. зменшився на 418,0 тис. т (або на 4,0 %), а транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) склав **8692,0 тис. тонн**, що на 409,0 тис. т (або на 4,5%) менше порівняно із аналогічним показником 2017 р., а для потреб України – менше на 9,0 тис. т (або на 0,7%) і склало **1311,0 тис. тонн**.

За січень-серпень 2018 року частка транзитного обсягу перекачки нафти в загальному обсязі нафтоперекачування становила 7,07%, а частка нафтоперекачування на нафтопереробні підприємства України відповідно – 29,3%.

*Підготовлено за даними
Міненерговугілля України
і ДП «Енергоринок»*

**ОГЛЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ
З ПРОБЛЕМ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ
з 16 до 30 вересня 2018 р.**

(“Голос України”, “Урядовий кур’єр”, “ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Україна”, “ДЕНЬ”, “КП в Украине”, “ДЕЛОВАЯ СТОЛИЦА”, “Сегодня”, “Україна молода”, “Факты”, “Капитал”, “Вечерние Вести”, “Свобода”, “Атомник України”, а також електронні ЗМІ: УКРІНФОРМ, Інтерфакс-Україна, УНІАН, Енергореформа, ЛІГАБізнесінформ, Українські новини, Бизнес.Цензор.Нет, Левый берег, UA Energy, Капитал, ГлавКом, РБК-Украина та ін.)

ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

УНІАН, 18.09.2018

Кабмін назначил Близнюка замминистра энергетики

Кабинет министров назначил **Михаила Близнюка** заместителем министра энергетики и угольной промышленности Украины. Об этом говорится в распоряжении Кабмина №640-р от 12 сентября.

До этого Близнюк в 2014-2016 годах работал вице-президентом оператора газотранспортной системы Украины госкомпании «Укртрансгаз».

В компании Близнюк отвечал за государственные закупки.

Весной 2016 года Генеральная прокуратура возбудила уголовное дело относительно проведения служебными лицами «Укртрансгаза» госзакупок товаров, работ и услуг по завышенным ценам. По данным СМИ, одним из фигурантов данного дела является М. Близнюк.

«ДЕНЬ», 19.09.2018

**Війна. Долар по 30. Дорогий газ і вибори
2019-й — очима бізнесу**

Алла Дубровик-Рохова

18 вересня Європейська Бізнес Асоціація (ЕВА) представила результати дослідження в Києві на конференції «Глобальний огляд України-2019».

Обговорити прогнози і настрої інвесторів щодо другої половини 2018 року й наступного року в контексті виборів та «економічного здоров'я» країни експерти запросили директорів міжнародних і державних компаній. Зокрема, своїми оцінками поділилися голова Правління НАК «Нафтогаз Україна» **Андрій Коболєв**.

Газ дорожчатиме. Не секрет, що українська економіка надзвичайно чутлива до енергетичної політики влади, не в останню чергу через її високу енергоємність.

«Енергетичний ринок дуже сильно впливає на валютну стабільність. Це питання платіжного балансу, скільки ми імпортуємо газу, чи імпортуємо ми більше газу, ніж отримуємо за транзит. Це має вплив на валюту, на ВВП, на наші відносини з МВФ», — наголосив під час дискусії на форумі ЕВА голова НАК «Нафтогаз України» **Андрій Коболєв**. Він підтвердив: газ дорожчатиме — і крапка. Мовляв, уряд уже домовився з Міжнародним валютним фондом, що ціна на газ для населення зростатиме. Але... поетапно. До квітня 2020 року.

Коболєв відмовився називати конкретну цифру першого підвищення ціни на газ, однак зауважив, що цифра, яку було вже озвучено у ЗМІ (+25%), може не відповідати дійсності.

Він також додав, що для «Нафтогазу» більше важить усунення посередників у секторі постачання газу, якими є газзбути.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/viy-na-dolar-po-30-dorogy-gaz-i-vybory>

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 19.09.2018

Разом з Європою маємо позбутися газової залежності від Росії

Реалізація енергетичного проекту будівництва газопроводу «Північний потік-2» призведе до повної залежності Європи від Кремля. Про це в інтерв'ю німецькому виданню Frankfurter Allgemeine Zeitung сказав Прем'єр-міністр **Володимир Гройсман**.

Москва під тиском світової громадськості може піти на поступки...

«Та не існує жодної гарантії, що Росія дотримається своєї обіцянки. На мою думку, Росія може вдатися до обману, щоб реалізувати цей проект», — вважає Володимир Гройсман.

Прем'єр подякував передусім уряду Німеччини та особисто канцлеру **Ангелі Меркель** за позицію та підтримку України.

«І як альтернативу ми пропонуємо європейським партнерам спільно управляти нашими транзитними лініями. Вони надійні. Ми маємо унікальні сховища», — додав Володимир Гройсман.

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/razom-z-yevropoyu-mayemo-pozbutisya-gazovoyi-zalez/>

УНІАН, 20.09.2018

Фискальная служба разоблачила схему покупки угля "энергетическим гигантом" у фиктивных фирм, не осуществляющих его добычу

Офис крупных налогоплательщиков Государственной фискальной службы разоблачил схему покупки угля предприятием тепловой генерации у фиктивных фирм, которые не осуществляют его добычу, сообщает пресс-служба ведомства.

Согласно сообщению, по результатам мониторинга хозяйственной деятельности предприятий энергетической отрасли специалистами Офиса установлено, что актуальным вопросом на сегодняшний день является отработка операций по приобретению угля неустановленного происхождения.

"В качестве примера, одним из предприятий тепловой генерации, которое обеспечивает электроэнергией всю Центральную Украину и часть Восточной в период 2016-2017 годов осуществлялась закупка угля различных марок у предприятий, которые фактически не осуществляют добычу, а формируют налоговый кредит через ряд фиктивных фирм", - говорится в сообщении.

В сообщении указано, что в данную схему вовлечены пять контрагентов, находящихся на учете в разных регионах Украины, однако имеют общий признак фиктивности.

В частности, эти фирмы не отчитываются, не находятся по месту регистрации и имеют уголовную налоговую историю.

Также указано, что на сегодняшний день продолжается отработка указанной схемы, по которой потери бюджета составляют около 51 млн грн.

По данным Минэнергоугля, добыча энергетического и коксующегося угля в Украине в 2017 году сократилась на 14,6% по сравнению с 2016 годом – до 34,916 млн тонн.

Справка. Украина из-за боевых действий на востоке страны испытывает

значительный дефицит угля, в первую очередь энергетического (антрацита), добыча которого сконцентрирована в Донецкой и Луганской областях, в районах, подконтрольных боевикам. Энергокомпании начали переводить блоки ТЭС, которые ранее работали на антраците, на газовые марки угля, что привело к росту потребления топлива марки «Г». Добыча не успевает вслед за ростом потребления газового угля, поэтому возник дефицит и этого вида топлива. Для решения этой проблемы энергокомпании заключили контракты на импорт угля из ЮАР и США.

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 20.09.2018

Норвегія усвідомлює небезпеку «Північного потоку-2»

Президент **Петро Порошенко** провів зустріч з парламентською делегацією Стортингу (парламенту) Норвегії на чолі з Президентом пані **Тоне Вілхелмсен Трьоен**. Вона запевнила в намірах підтримувати активний українсько-норвезький міжпарламентський діалог, про що свідчить нещодавнє створення в Стортингу, вперше в історії двосторонніх відносин, Групи дружби з Україною.

Це перший візит глави норвезького парламенту до Києва і вже третій візит високопосадовців Норвегії до України за останні три тижні...

«Для нас дуже важливо, щоб демократичний світ був стійким у захисті демократії і норм міжнародного права. І в цьому контексті важливе питання проекту «Північний потік-2». Ми говоримо всьому світові: не вірте гарантіям Росії... Будапештський меморандум, останні рішення Стокгольмського арбітражу з газових контрактів... Це не виконується. І ми занепокоєні тим, що проект просувається. І закликаємо всі країни відкрити очі й подивитися на загрозу, яка наближається... Ми не маємо права закривати очі на такі глобальні проблеми, — був доволі емоційним **Володимир Гройсман**. — І ми говоримо про альтернативу — спільне управління українською ГТС. Вона надійна. Так ми всі будемо незалежні».

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/norvegiya-usvidomlyuye-nebezpeku-pivnichnogo-potok/>

«ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Україна», 22.09.2018

Чем "Нафтогаз" и "Укртрансгаз" НЕ отличаются от Apple Откуда у "Укртрансгаза" 24,3 млрд грн чистого убытка за 2017 год?

Алла Еременко

Населению (домохозяйствам) и предприятиям теплокоммунальной энергетики (ТКЭ) природный газ поставляет "Нафтогаз". В основном НАК закупает газ у своей дочерней компании "Укргаздобыча" и продает по фиксированным ценам через газораспределительную сеть, газосбытовые компании. (Для НАКа проблема заключается в том, что она не контролирует газосбытовые компании.) Зато НАК получает за административно сдерживаемые цены и, соответственно, субсидии для населения и предприятий ТКЭ компенсацию из государственного и местных бюджетов.

Тем не менее, похоже, что "Нафтогаз" исправно перекладывает свои проблемы на основных генераторов прибыли — "Укргаздобычу" и "Укртрансгаз" (хотя с такой трактовкой НАК не согласна в принципе), волею "Нафтогаза" (прежде всего) остающихся в этой группе компаний. О перипетиях "Укргаздобычи" ZN.UA рассказывает регулярно (см. статью **Игоря Маскалевича** ["Газ: новые ценники старых проблем"](#)).

При этом на недавних переговорах в Брюсселе (12–13 сентября 2018 г.) украинская сторона так и не дала, по мнению европейцев, четкого ответа на

вопросы: как и с кем "Нафтогаз" планирует создание независимого оператора ГТС? И с кем, после окончания "транзитного" контракта, тому же "Газпрому" предстоит подписывать следующий "транзитный" контракт?

НАК "Нафтогаз Украины" — государственная компания, учредителем которой является правительство Украины.

Если же политика "Нафтогаза" не оправдывает себя, и он прогорит, то заменят, скорее всего, лишь топ-менеджеров и, возможно, набсовет НАКа. Но проблемы этой госмонополии (ах, простите, группы компаний НАК "Нафтогаз Украины") так и останутся проблемами Украины и украинцев.

Мнение председателя правления НАК "Нафтогаз Украины" **Андрея Коболева** имеет смысл: **"Не будь украинской газотранспортной системы и транзита российского газа через нее в Европу, вряд ли что бы еще сдерживало Кремль от полномасштабного вторжения в Украину"**.

Почему "Укртрансгаз" оказался убыточным?

Согласно отчетным данным "Укртрансгаза" (УТГ), по результатам 2017 г. эта компания получила 24,3 млрд грн... чистого убытка.

Итак, о двух основных факторах убытков "Укртрансгаза".

1. Основным фактором получения валового убытка "Укртрансгаза" за прошлый год является значительное увеличение суммы амортизационных отчислений по сравнению с 2016-м (на 16,5 млрд грн). Это результат решения мартовского (2018 г.) заседания правления УТГ, согласно которому уменьшен срок полезного использования активов, которые не будут задействованы в процессе обеспечения транзита природного газа по территории Украины, до трех лет начиная с 1 апреля 2017 г.

2. Формирование расходов на создание резерва сомнительных и безнадежных долгов — в связи с непризнанием кредиторской задолженности заказчиками услуг по балансированию газотранспортной системы. Это еще минус 11,8 млрд грн от "Укртрансгаза".

Таким образом, суммарные издержки (увеличение амортизации на 16,5 млрд грн и формирование резерва сомнительных и безнадежных долгов на 11,8 млрд грн) составили в бюджете "Укртрансгаза" убытки в сумме 24,3 млрд грн.

Оба вышеназванных фактора увеличения долгов искусственно созданы и обусловлены насаждением агрессивной управленческой политики со стороны акционера "Укртрансгаза" — "Нафтогаза", который, похоже, благодаря этим факторам успешно продолжает "вымывать" средства из УТГ и даже избегает налогообложения. Ведь, с одной стороны, получается двойное занижение собственной базы для начисления дивидендов к оплате в госбюджет, с другой — уменьшение кредитной задолженности "Укртрансгаза" по отсроченным налоговым обязательствам.

Как эта схема работает в пользу "Нафтогаза"

Нюанс в том, что плательщиком дивидендов в бюджет являются не отдельные предприятия группы НАК "Нафтогаз Украины" (например, "Укргаздобыча", "Укртрансгаз", "Укртранснафта" и другие, которые платят дивиденды своему учредителю), а именно тот самый учредитель — "Нафтогаз". Поэтому, **вероятно**, базой для начисления дивидендов является... чистая прибыль именно "Нафтогаза" как отдельного юрлица. А не вышеназванных компаний, входящих в группу НАК "Нафтогаз Украины".

Разумеется, суммарно их отчеты отображаются в сумме (составе) доходов — в

зависимости от участия каждой компании в общем капитале группы компаний НАКа.

Проще говоря, в случае формирования убытков у одного из предприятий группы "Нафтогаз" эти убытки суммируются с прибылью других предприятий группы. Не знаю, как аудиторов, но Государственную фискальную службу это, вероятно, должно заинтересовать.

Показательным в этом контексте является финотчет за 2017 год "Нафтогаза" как отдельного юрлица. В этом документе в строке "Доход от участия в капитале" отображена относительно скромная цифра 2,47 млрд грн. Фокус в том, что эта цифра — суммарное значение прибыли предприятий группы НАК "Нафтогаз Украины", таких как "Укргаздобыча" и "Укртрансгаз", с убытками УТГ.

То есть, если бы в "Укртрансгазе" искусственно не создали убытки (24,3 млрд грн), то доход от ее участия в капитале для "Нафтогаза" мог бы быть большим — приблизительно на 20 млрд грн! И в таком случае чистая прибыль НАКа, с которой платят дивиденды акционеру — в данном случае Кабмину, увеличилась бы на эту сумму. **То есть чистая прибыль "Нафтогаза" за 2017-й составила бы не 39,3 млрд грн, а около 60 млрд.** И именно исходя из этой прибыли НАК должна была бы выплатить дивиденды. Но не сложилось — для госбюджета.

Зачем НАК "усыновила" МГУ?

Возможно, ошибаюсь, но все банально — деньги. Предложив членам набсовета "Магистральных газопроводов Украины" зарплату вдвое выше, "Нафтогаз" почти не сомневался в успехе этой затеи. И перед иностранными экспертами, PwC и "Ротшильдами" не стыдно, и планам НАКа за такую зарплату они точно не помешают. Надоели, видимо, "Нафтогазу" безденежные и столь же бессмысленные войны с Кабмином и потенциальными... партнерами/конкурентами.

Перед тем, как набсовету "Магистральных газопроводов Украины" "Нафтогаз" сделал предложение, от которого не отказались, пост главы МГУ покинул **Валерий Ноздрин** и принял **Александр Лисниченко**. Теперь все прошедшие непростой конкурсный отбор в МГУ — советники набсовета и "Нафтогаза".

Анбандлинг? Не раньше января 2020-го!

19 сентября 2018 года наблюдательные советы НАК "Нафтогаз Украины" и ПАО "Магистральные газопроводы Украины" провели встречу с заинтересованными сторонами для презентации Дорожной карты процесса отделения оператора газотранспортной системы в Украине.

"Нафтогаз" определил проведение анбандлинга своим стратегическим приоритетом. Успешный процесс отделения оператора газотранспортной системы представляет собой как формальную цель, так и личное стремление руководства "Нафтогаза", в частности **Андрея Коболева**, — отметила глава наблюдательного совета "Нафтогаза" **Клер Споттисвуд**.

"Анбандлинг — это проект, имеющий для нас большое значение, и обе компании — "Нафтогаз" и МГУ — решительно настроены сделать все правильно. Я считаю, что этот процесс будет завершен, когда мы привлечем квалифицированного международного партнера. Такое партнерство даст Украине возможность сохранить транзит российского газа и создать прозрачный и конкурентный рынок", — подчеркнул глава правления "Нафтогаза" Андрей Коболев.

У "Нафтогаза" и МГУ одинаковое видение по выполнению этой задачи. Оба

наблюдательных совета подписали Меморандум о взаимопонимании, устанавливающий новые рамки для эффективного сотрудничества.

"Нафтогаз" привлечет к процессу опытных консультантов, которые будут заниматься юридическими, техническими и операционными аспектами анбандлинга. Руководство компании обеспечивает скоординированную работу всех сторон и своевременную реализацию всех практических шагов для создания полностью функционального и обособленного оператора ГТС в Украине до 1 января 2020 г.

https://zn.ua/energy_market/chem-naftogaz-i-ukrtransgaz-ne-otlichayutsya-ot-apple-295213_.html

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 25.09.2018

Лише санкції втримують Путіна за столом переговорів

*Із інтерв'ю Президента України Петра Порошенка
німецькій газеті Rheinische Post*

Вікторія Власенко

Газогін «Північний потік-2» — геополітичний інструмент тиску на Західну Європу, який ставить європейські країни у пряму залежність від російського газу. Про це сказав Президент **Петро Порошенко** в інтерв'ю німецькій газеті Rheinische Post. «Цей газопровід з економічної точки зору не вигідний. Це — спроба Росії послабити Україну, яка завдяки транзиту зараз отримує щороку три мільярди доларів прибутку. Але передусім Путін прагне створити геополітичний інструмент тиску на Західну Європу», — переконує глава нашої держави європейських партнерів і зауважує, що в Німеччині існує сильне політичне лобі цього проекту.

«Я лише можу застерегти наших європейських друзів, і це з огляду на власний гіркий досвід: якщо у питанні газопостачання так залежати від Росії, як від неї кілька років тому залежала Україна, це створює поле для шантажу. Можу запевнити, це був не найприємніший момент, коли мені зателефонував **Путін** і повідомив, що наступного дня буде перекрито кран. Не потрапляйте у ту саму пастку», — застеріг Петро Порошенко.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/lishе-sankciyi-vtrimuyut-putina-za-stolom-peregovo/>

Інформація на цю тему – «Голос України», 25.09.2018 «Пастка «Північного потоку-2».

«ДЕНЬ», 27.09.2018

Юрій Вітренко: «Нафтогаз» готовий примусово продати акції «Північного потоку-2»

НАК «Нафтогаз України» готовий реалізувати на аукціонах акції «Північного потоку-2», якщо суд Великобританії прийме рішення про примусове стягнення з «Газпрому» боргу в розмірі 2,6 млрд доларів. Про це заявив комерційний директор Нафтогазу **Юрій Вітренко** на прес-конференції. "В кінці цього року мають пройти слухання про примусове виконання (рішення Стокгольмського арбітражу) у Великобританії. Якщо ми виграємо, і до цього часу «Газпром» не виконає судове рішення, акції «Північного потоку-2» будуть реалізовані на аукціоні", - пояснив він.

Раніше повідомлялося, що штраф російського «Газпрому» за невиконання рішень Стокгольмського арбітражу в справі проти НАК «Нафтогаз України» становить уже 110 млн доларів.

МОВЧАТИ НЕ МОЖНА

**Віталій Склярів, міністр енергетики України (1982-1993),
Вілен Семенюк, міністр енергетики України (1993-1995),
Олексій Шеберстов, міністр енергетики України (1995-1996, 1997-1999),
Олександр Светелік, президент «СІGRE Україна»,
заслужений енергетик України**

Електрика настільки глибоко та органічно проникла в усі сфери людського буття, що неможливо уявити без неї сучасну цивілізацію.

Ця обставина, у свою чергу, породила в суспільстві ілюзію про обов'язкову наявність електрики, понад те, багато хто щиро вважає, що вона "береться з дротів", навіть не замислюючись, як вона туди потрапляє. Ніби обов'язкова даність. Насправді електроенергетичне виробництво потребує дуже висококваліфікованого, відповідального, наукомісткого забезпечення та відповідного кадрового потенціалу.

Свого часу було сформульовано основний принцип випереджального розвитку енергетики, і його суворо дотримувалися багато років. І ця обставина визначила чітке наукове забезпечення галузі, правильне глибоко науково опрацьоване вирішення багатьох фундаментальних питань, їхню грамотну реалізацію, плоди яких ми пожинаємо й донині. Електрика поки що є скрізь і майже завжди, попри чимало труднощів і недоробок.

Водночас через низку негативних обставин необхідно звернути увагу на надзвичайно тривожні тенденції та просто помилки, які створюють пряму загрозу національній безпеці й енергетичній незалежності держави.

За останні 27 років не побудовано жодної електростанції, більш того, ніхто й не збирається їх будувати. Ті мізерні введення потужностей, які було релізовано, здійснювалися на вже освоєних майданчиках із 80-90% готовності.

Варто нагадати, що в Україні одночасно зводилося сім (!) атомних електростанцій, і дуже шкода, що з різних, часто надуманих причин так і не було введено в експлуатацію блоки на Кримській (85-90% готовності) і Одеській АЕС (з меншим ступенем готовності), так само, як і третій блок Київської ТЕЦ-6. Згодом їх було розукомплектовано, якщо вжити політкоректний термін. Найшвидше, іншої такої країни у світі немає!

Усе викладене — незаперечний факт. Зношення основного обладнання і фізичне, і моральне в електроенергетиці становить від 85 до 95%. Маються на увазі й енергоблоки, і трансформатори, і ЛЕП, і комутаційне та допоміжне обладнання. Причина — практично жодної масштабної й такої необхідної модернізації та реновації, якщо не рахувати кілька блоків на ТЕС і гідроенергетику, не велося.

Якщо взяти за основу обсяг освоєного фінансування електроенергетики в 1991 році за всіма видами діяльності та капітальне будівництво, і капітальні, середні, поточні ремонти обладнання, науково-дослідні роботи, оплату праці працівників тощо, і погодитися, що всі витрати були виправдані (а що це так і є, підтверджується роботою всіх електростанцій і мереж), і поррахувати, що необхідно було продовжувати як мінімум у такому самому обсязі фінансування до нинішнього часу, порівнявши цю суму з виділеною (без урахування відкотів) за цей самий термін за сучасними нормами та можливостям, то виявиться, що електроенергетику недофінансовано принаймні на 85-90 млрд дол. з урахуванням курсової різниці. Цих мільярдів ні виділити, ні освоїти вже неможливо!

Рівень експлуатації за ці ж роки катастрофічно знизився. І за основними інтегральними показниками, які визначають ефективність роботи галузі, такими, як **питомі витрати палива на кіловат-годину, втрати в електричних мережах, штатний коефіцієнт, параметр потоку відмов** та ін., ми відкотилися до 1950-1955 років. Це безперечні "досягнення" приватизації та ринкових відносин.

Уже більше десяти років на різних рівнях відповідальності проводяться переговори про паралельну роботу з енергосистемами Заходу. Здається, підписано всі необхідні папери, протоколи, але, добре уявляючи обсяг майбутніх робіт та їхню приблизну вартість, яка, за нашим досвідом, буде в рази вища за задекларовану, назвати навіть приблизно дату синхронізації нашої енергосистеми з енергосистемою Заходу неможливо. Швидше за все, це займе не одну п'ятирічку, а цього часу ми не маємо.

Крім того, синхронна робота із Заходом сама по собі призведе до втрати енергетичного суверенітету країни. Це нам добре відомо за колишніми енергетичними відносинами з Росією. Але заперечувати користь від синхронної роботи теж не можна — при оптимальних розмірах енергосистем і взаємовигідних умовах.

Усвідомивши все викладене та визнавши, що стаття пишеться не для залякування будь-кого або піару, навіть не енергетики, а рафіновані гуманітарії мають погодитися, що ситуація дуже небезпечна. І замовчувати та сподіватися, що все вирішиться само собою, є неприпустимим і чреватим багатьма негативними наслідками.

Цілком очевидно, що жодних серйозних уведень в експлуатацію генеруючих потужностей у найближчі 10-12 років не варто очікувати. А нетрадиційні джерела енергії — це поки що екзотика, і їхня експлуатація з роками буде дедалі більше утруднюватися через цілковиту непередбачуваність поведінки і вітру, і сонця.

Атомні станції — взагалі річ у собі, і там стільки запитань і щодо подовження терміну служби металу, і щодо поставленого та відпрацьованого палива, і щодо теплового ККД, і щодо регулювання частоти та потужності, і щодо надійності основного та допоміжного обладнання, що від них можна очікувати найнеприємніших подій будь-якого моменту. Крім того, неможливо уявити, щоб атомники могли піти далеко вперед від загального рівня й освіти, і ремонтів, і експлуатації.

Таким чином, діюче обладнання приречене працювати на зношення за всіх дедалі гірших умов через недостатнє фінансування, варварську експлуатацію та зростання перевантаження. Крім того, над ТЕС постійно висить дамоклів меч "брудної кіловат-години", коли Україна взяла на себе свідомо нездійсненні зобов'язання по шкідливих викидах в атмосферу від ТЕС із доведенням їх до європейських стандартів.

Тож створюються всі передумови для перманентної енергетичної кризи, яка проявлятиметься в постійному дефіциті електричної енергії із систематичними погашеннями великих регіонів і каскадними аваріями, яких, на наше щастя, в Україні ніколи не допускали. (Доречно наголосити, що на Заході блекаути відбуваються систематично, але це зовсім окрема, хоча й дуже цікава розмова на тему, хто в кого має вчитися, тому що кожна така аварія завдає країні багатомільярдних збитків.)

І що найнеприємніше, компенсувати наростаючий дефіцит енергії не видається можливим через відсутність джерел енергії, тому що ми не встигнемо синхронізуватися із Заходом. А ціну імпоротної енергії й припустити важко, у нас перед очима красномовний приклад з імпортом газу.

Створюється враження, що ми в безвихідній ситуації, і точку неповернення пройдено. Але, на наш погляд, існує лише один технічний спосіб уникнути або

значно згладити ситуацію. Це прискорене переведення ЛЕП 750 кВ на Жешув та Альбертіршу на постійний струм. У такий спосіб можна забезпечити спільну, але не синхронну роботу із Заходом з використанням усіх переваг, які дає постійний струм, починаючи зі значного зниження втрат в електричних мережах і закінчуючи безумовним підвищенням надійності міжсистемних зв'язків через багаторазове виконання критерію N-1 з огляду на можливість використання трьох фаз змінного струму для двох постійного струму плюс ще аварійні можливості.

Треба зауважити, що цей метод зовсім не новий і широко використовується саме з метою секціонування потужних систем, тому що всі аварійні процеси не переходять зі змінного струму на постійний. Англія в такий спосіб працює з материковою Європою, проклавши кабелі постійного струму (ПС) у тунелі під Ла-Маншем. Фінляндія з Росією — через вставки ПС на Лавізі, Китай планує теж секціонувати свої системи через вставки ПС і налагодити роботу з Росією, мудра Молдова також принципово вирішила питання вставок ПС із Європою. У нас теж була лінія постійного струму Волгоград — підстанція Михайлівська на 800 кВ, але доля її, найшвидше, сумна.

Треба без будь-якого перебільшення заявити, що електроенергетика України за багатьма показниками була найкращою у світі. Так, ми освоїли роботу блоків 800 МВт на надкритичних параметрах, а більше ні в кого їх немає. Природно, ми поступалися в комп'ютеризації, але це дрібниці порівняно з надкритичними параметрами.

І ще маленький штришок — до 2005 року планувалося довести вироблення електроенергії в Україні до 600-650 млрд кВт-год. Далі ми не планували, але легко уявити можливі обсяги.

До речі, про тарифи. У селі брали по 2 коп. із перспективою знизити до однієї, а в місті — до 2 коп. за 1 кВт-год.

Переведення ліній на постійний струм можна здійснити за 3-3,5 року, і коштуватиме це 300-350 млн дол., що принаймні дешевше робіт із синхронізації енергосистем із Заходом.

Ця схема в Україні може ініціюватися та супроводжуватися, забезпечуватися інформаційно та науково через НАН України, технічне забезпечення CIGRE, — Україна є учасником світової Ради мереж надвисокої напруги, до якої входять 108 країн. Вони вже провели певні консультації з вирішення фінансових і технічних питань із колегами та знайшли повну підтримку. У принципі потрібна лише рішуча підтримка владних структур із відповідними гарантіями. Цілком реально пережити майбутні найважчі п'ять років, але потрібно мати мужність дивитися правді в очі, повірити та всіляко підтримати фахівців.

Природно, не слід вважати, що ми проти паралельної роботи з Заходом. Хоча ця ідея нам і не подобається, ми розуміємо відчуття людей, які працюють над цією дуже складною проблемою. Постійний струм можна розглядати як неминуче доповнення до спільних зусиль пройти критичні події, а вони є тільки функцією часу.

Ми всіма силами ратуємо за обов'язковий перехід на шостий технологічний уклад із всеохоплюючим використанням новітніх NBIC-технологій рівня нано, інформатики, конвергенції, когнітивних і синергетичних, 3D принтерів, квантових комп'ютерів, штучного інтелекту, роботів, цифрових та інших досягнень. Понад те, ми переконані, що на цій базі буде сформовано принципово нову економічну парадигму України, і енергетика посяде в ній своє гідне місце. Але про це наступного разу.

https://dt.ua/energy_market/movchati-ne-mozhna-289684.html

Хитрий план реформатора**Алла Єрмоєнко**

Унікальність "Укрнафти" не лише в тому, що вона найбільше в країні видобуває нафти, а й у структурі її власності: державі належить контрольний пакет акцій (50%+1 акція), однак важелі контролю з 2003-го перебувають у руках групи "Приват" **Ігоря Коломойського**, якому фактично належать 43% акцій. А також у тому, що при офіційній майже збитковості для державних акціонерів "Укрнафта" постійно генерує прибуток для міноритарних.

Однак родзинка в тому, що держакції "Укрнафти" перебувають в управлінні державної компанії "Нафтогаз України", а її менеджмент називає себе реформаторами. Справді, після Революції гідності "Нафтогаз" домігся деяких успіхів в управлінні газодобувною компанією "Укргазвидобування" і нафтотранспортною "Укртранснафта". Є в НАКу й інші перемоги, зокрема піррові.

Та осібно у цій групі компаній стоїть "Укрнафта" — у ній немає жодного ставленика "Нафтогазу". А випадки відкритого виведення коштів з "Укрнафти" на користь структур "Привата" не отримують належної оцінки наглядової ради, яку очолює **Андрій Коболєв**.

Після ще одного розслідування DT.UA, яке розкрило неефективні продажі аміаку "приватівському" заводу "Дніпроазот" у 2017-2018 роках, ми звернулися із запитаннями до голови наглядової ради ПАТ "Укрнафта" Андрія Коболєва, який водночас очолює правління НАК "Нафтогаз України".

Із відповідей А.В. Коболєва, голови наглядової ради про "Укрнафту" на питання DT.UA:

— "Нафтогаз України" використовував доступні йому законні інструменти для відновлення контролю над "Укрнафтою". Через наявність акціонерної угоди 2010 року та особливості законодавства ці інструменти мають певні обмеження.

— Процес повернення "Укрнафти" під державний контроль — складна і тривала історія.

— 26 квітня 2018 року Лондонський міжнародний арбітражний суд постановив арбітражне рішення у спорі за позовом міноритарних акціонерів "Укрнафти" проти "Нафтогазу". Арбітри дійшли висновку, що ключові положення акціонерної угоди між "Нафтогазом" і компаніями І.Коломойського щодо корпоративного управління "Укрнафти" є такими, що не підлягають виконанню, оскільки суперечать імперативним нормам корпоративного законодавства України.

Зокрема, не підлягає виконанню частина статті 9 акціонерної угоди, яка, серед іншого, передбачає, що шість членів наглядової ради "Укрнафти" обирають із числа кандидатів, запропонованих "Нафтогазом", а голову правління "Укрнафти" та ще п'ять членів наглядової ради "Укрнафти" — з числа кандидатів, запропонованих компаніями І.Коломойського, які є міноритарними акціонерами "Укрнафти".

— Незабаром розпочнеться аудит внутрішніх бізнес-процесів та операційної діяльності "Укрнафти" незалежною аудиторською фірмою ПАТ "КПМГ Аудит", залученою НАК "Нафтогаз України" як акціонером відповідно до статті 76 Закону України "Про акціонерні товариства" з метою перевірки конкретних фінансово-господарських операцій ПАТ "Укрнафта".

За результатами проведення цих перевірок наглядовою радою ПАТ "Укрнафта" будуть прийматися відповідні управлінські рішення.

— Питання господарської діяльності ПАТ "Укрнафта" за 2015 рік і роль його менеджменту є предметом досудового розслідування кримінального провадження №4201500000000722 від 16 квітня 2015 року, яке наразі здійснюється детективами Національного антикорупційного бюро України. Результати цього розслідування можуть стати офіційною підставою для прийняття наглядовою радою відповідних кадрових рішень стосовно членів правління.

— Оцінку ефективності управління "Укрнафти" наглядова рада готує на збори акціонерів. На даний час компанія "ПрайсвотерхаусКуперс" (Аудит) проводить аудит роботи товариства у 2017 році. За результатами цього аудиту наглядова рада "Укрнафти" і акціонери робитимуть висновки щодо діяльності керівництва компанії, в тому числі, можливо, і кадрові.

— Як уже зазначалося, незабаром розпочнеться аудит внутрішніх бізнес-процесів та операційної діяльності товариства незалежною аудиторською фірмою. Серед питань, які перевірятимуться, в тому числі будуть операції, пов'язані з виробництвом і реалізацією аміаку.

Діяльність "Укрнафти" у сфері реалізації аміаку також вивчається правоохоронними органами. Після отримання висновків наглядова рада ПАТ "Укрнафта" прийматиме відповідні рішення.

— "Нафтогаз України" не погодив виплати бонусів менеджменту "Укрнафти".

Р.С. Сподіваємося, після закінчення аудиту наглядова рада таки прийме відповідні рішення щодо працівників ПАТ "Укрнафта", не без участі яких компанія стала найбільшим неплатником податків до держбюджету і продовжує працювати в інтересах міноритарних акціонерів.

https://dt.ua/energy_market/hitriy-plan-reformatora-289687_.html

«ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. УКРАИНА», 29.09.2018

Энергетика гипсового века

Даниил Череватский

Конференцию ООН по климату (COP21), прошедшую в пригороде Парижа Ле-Бурже с 30 ноября по 12 декабря 2015 года, мировой истеблишмент признал событием беспрецедентной политической важности.

На 13 июля 2018-го соглашение подписали 195 государств, 179 его ратифицировали.

Задача: удержать повышение глобальной температуры на уровне 1,5–2°C по отношению к отметкам доиндустриальной эпохи.

Стратегия: ускорить переход к обществу и экономике, мало потребляющим углеродные технологии.

Тактика: ускоренное перенаправление финансовых потоков от секторов с сильными выбросами, особенно тех, где используется ископаемое топливо, к секторам, использующим низкоуглеродную энергию.

Доминирование угля сохранили лишь китайская, польская, индийская и казахстанская экономики, сильна угольная составляющая в Чехии и Австралии. И этим весьма недоволено все мировое сообщество.

Римский клуб, объединяющий представителей мировой политической, финансовой, научной и культурной элиты, в юбилейном докладе "Come On! Капитализм, близорукость, население и разрушение планеты" (2017) заявил о том, что приветствует подписание Парижского соглашения. Но при этом указывает на разрыв

между прописанными целями и принятыми государствами обязательствами, даже полное выполнение которых будет совершенно недостаточным для их достижения.

Десять процентов самых богатых домохозяйств мира являются причиной сорока пяти процентов общего объема выбросов. Они первыми должны перейти к устойчивым моделям жизнедеятельности"...

Выделяют три альтернативных подхода к обеспечению устойчивого развития — охранительный, модернизационный и структуралистский. Первый известен своим стремлением сохранить нынешнюю модель развития экономики и главенство крупного капитала; второй — намерением трансформировать социальные системы и институты под экологические требования без радикальной перестройки общества, но с усилением государственного регулирования; третий — признанием пагубности самого индустриального развития, отказом от любых попыток модернизации промышленности и повышения эффективности использования энергоресурсов, на которые ориентируются либералы и сторонники государственного регулирования, видя в этом лишь отсрочку планетарного апокалипсиса.

На страницах отчета New Energy Outlook 2018, изданного лондонской Bloomberg New Energy Finance (BNEF), можно найти выводы о том, что **даже полное упразднение всех угольных электростанций в мире не гарантирует энергетическому сектору развития по безопасной для климата траектории**. На деле ожидаемая к середине века выработка угольных электростанций уменьшится с 38 до 11%, а потребление угля сократится на 70%.

Да, возобновляемые источники энергии обеспечат выработку 87% электроэнергии в Европе и 55% в США, но даже в целом достигнутого 38-процентного мирового снижения выбросов будет недостаточно, чтобы удержать глобальный уровень углекислого газа ниже 450 частей на миллион (ppm), как это определено Межправительственной группой по изменению климата.

Впрочем, и модернизационный подход с экологическим уклоном к доверию не располагает.

Украинскую энергетику гипсового века можно выставлять в качестве шедевра "новой неискренности". **Присоединившись в 2010 году к Европейскому энергетическому сообществу, Украина обрекла себя на массовую экологическую модернизацию генерирующего фонда. Но всерьез доведением предельно физически и морально изношенных ТЭС до соответствия европейским нормам по выбросам пыли, оксидов серы и азота к назначенному сроку (01.01.2018 г.) никто так и не занялся.** В конце концов, Минэнергоугольпром Украины разработало Национальный план сокращения выбросов от крупных установок сжигания, целью которого стала минимизация негативных экономических последствий, возникающих в результате несвоевременного соблюдения требований ЕС. Но и национальный план тоже не выполняется...

Глобальное потепление коварно своей постепенностью. Поэтому воин, как написал Карлос Кастанеда, "сомневается и размышляет до того, как принимает решение. Но когда оно принято, он действует, не отвлекаясь на сомнения, опасения и колебания". **Мораль: если решение сделать экономику безуглеродной принято, то, как говорится, "Do or Die!" — сделай или умри. У нас больше на слуху "Умри, но сделай!", но суть одна.**

https://zn.ua/energy_market/energetika-gipsovogo-veka-295810_.html

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГЕТИКИ

Урядовий портал, 14.09.2018

Триває підготовка до Міжнародного форуму

"Паливно-енергетичний комплекс України: сьогодні та майбутнє"

У Міненерговугілля 13 вересня 2018 року під головуванням державного секретаря Міністерства **Максима Немчинова** проведено засідання організаційного комітету з питань підготовки та роботи XVI Міжнародного форуму «**Паливно-енергетичний комплекс України: сьогодні та майбутнє**».

У ході засідання розглянуто низку питань, зокрема: стан підготовки та формат проведення Форуму, заходи у рамках ділової програми Форуму. Також заслухано представників підприємств про їх підготовку до участі у Форумі і про стан виконання підготовчих робіт зі створення галузевої виставкової експозиції «ПЕК України».

Державний секретар – співголова організаційного комітету Максим Немчинов наголосив, що від спільної роботи членів оргкомітету залежить, наскільки захід стане ефективним інструментом подальшого розвитку паливно-енергетичного комплексу України. Участь у виставці «Енергетика в промисловості – 2018» є можливістю презентувати продукцію та технології підприємства широкому колу фахівців.

Також Максим Немчинов зазначив, що Міністерство у рамках ділової програми Форуму організовує дискусійні майданчики (семінари, кругли столи, презентації, конференції тощо) та очікує на пропозиції від учасників Форуму.

Укрінформ, 14.09.2018

Уряд виділить наступного року понад 4 мільярди на розвиток електроенергетики

Кабінет міністрів закладає у проект Держбюджету України на 2019 рік понад 4 мільярди на розвиток електроенергетики. Про це під час засідання уряду сказав Прем'єр-міністр України **Володимир Гройсман**.

"Я вважаю, що нам треба навести лад у вугільній промисловості. Те, що ми маємо, не влаштовує ні шахтарів, ні національну економіку України. Тому у цьому році ми виділяємо ресурс на модернізацію українських шахт на рівні 2,3 млрд грн", - сказав Гройсман. І додав, що 1 млрд грн буде інвестовано у підвищення надійності постачання електроенергії, а 713,7 млн грн - у реконструкцію гідроелектростанцій.

Як повідомлялося, у 2019 році вступає у дію закон про ринок електричної енергії.

Укрінформ, Енергореформа, Бизнес.Цензор.Нет, Fin.org.ua, 14.09.2018

МЕРТ: Щорічні втрати України через низьку енергоефективність – \$1,5 млрд

Втрати енергії в Україні через низьку енергоефективність становлять 100 мільйонів гривень на день або майже 1,5 мільярда доларів США на рік.

Про це на форумі з консультування підприємств щодо енергоефективності сказав директор департаменту промислової політики Міністерства економічного розвитку і торгівлі України **Олександр Черних**.

"Є думка, що ми є країною з досить холодним кліматом, тому в нас витрати електроенергії більші, ніж у теплих країнах. Але чомусь у північних країнах, де клімат не є лагідним, енергоефективність підприємств значно вища. За оцінками

енергетиків, втрати енергії через низьку енергоефективність становлять 100 млн грн на день. Це 1,5 млрд дол. США на рік. Це дорівнює одному траншу МВФ!" - наголосив Черних.

До кінця року має запрацювати **Фонд енергоефективності**, який стане інструментом для впровадження енергоефективних заходів у багатоквартирних будинках. Паралельно працюватиме програма з енергоефективності **ІО-енерджі** від ЄБРР та **урядова програма "теплих кредитів"**, яка, ймовірно, поширюватиметься також на бізнес. Крім того, очікується, що у 2019 році буде ухвалений закон про енергоефективність, який дозволить впроваджувати енергоефективні заходи на підприємствах, у сфері транспорту та постачання газу.

Додаткова інформація на цю тему – «Урядовий кур'єр», 20.09.2018 «**Донори наповнюють Фонд енергоефективності**». Напрацювання чіткого плану дій щодо запуску Фонду енергоефективності, створення Координаційної ради донорів з реформи енергоефективності та наступний фінансовий транш від ЄС у 54 мільйони євро. Саме такими були результати першого засідання ради донорів за участі віце-прем'єр-міністра — міністра регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ **Геннадія Зубка**, заступника генерального директора Генерального директорату з питань політики сусідства та переговорів з розширення Європейської комісії **Катаріни Матернової**, регіонального директора IFC в Україні, Білорусі і Молдові **Джейсона Пеллмара**, а також представників UNDP, GIZ, EBRD, World Bank, NEFCO, Energy Community Secretariat.

Забезпечено також фінансування Фонду енергоефективності з держбюджету.

За словами Катаріни Матернової, ЄС, уряд України та IFC зробили надважливу для України справу — створили Фонд енергоефективності, який не лише допоможе термомодернізувати житловий фонд і досягти енергетичної безпеки, а й створить ринок нових професій.

Геннадій Зубко підкреслив, що головна умова роботи Фонду енергоефективності — його прозорість.

ГлавКом, 17.09.2018

Будь-який ретроспективний перегляд "зелених" тарифів відлякає інвесторів

Європейський банк реконструкції і розвитку готовий інвестувати в українську відновлювальну енергетику 250 млн. Євро. Однак основною умовою для цього є відмова України від будь-якого ретроспективного перегляду «зелених» тарифів і поточних правил гри на ринку відновлюваної енергетики. Про це заявили заступник директора ЄБРР в Україні **Марина Петров** і директор Департаменту електроенергетики ЄБРР **Гаррі Бойд-Карпентер**.

Марина Петрова також підкреслила, що саме ретроспективна зміна правил гри привели до різкого зниження кількості інвесторів в Італії та Іспанії після введення аукціонів.

За словами Гаррі Бойд-Карпентера впровадження системи «зелених» аукціонів приведе до здешевлення електроенергії з поновлюваних джерел енергії, а також - виведе державу з процесу встановлення ціни. «**Аукціони дають доступ до дешевої енергії. Це добре і для уряду, і для України. Дуже важливо встановити ціну, яку дозволять собі споживачі, і вивести уряд з процесу встановлення ціни. Також це дає уряду можливість контролювати джерела та обсяги енергії**», - зазначив він.

Нагадаємо, «зелений» тариф як стимул розвитку відновлюваної енергетики в Україні був затверджений на законодавчому рівні ще в 2009 р. Він базувався на аналогічних фінансових інструментах підтримки відновлюваної енергетики, прийнятих в Європі. Багато європейських країн, досягнувши значної частки ВДЕ в енергобалансі, переходять на конкурентні правила роботи на ринку - до «зелених аукціонів».

Діалог про впровадження конкурентної системи підтримки розвитку відновлюваної генерації в Україні стартував на початку 2018 року. У червні у Верховній Раді України було зареєстровано 8 законопроектів щодо переходу на аукціони (як моделі стимулювання ВДЕ).

Бизнес.Цензор.Нет, 17.09.2018

Чи потрібен Україні "Енергетичний міст" в Європу

Сергій Головнєв

Проект "Енергетичний міст "Україна - ЄС" містить ризики великих переplat інвесторам, серед яких можуть опинитись українські політики. Втім, в разі його нормальної реалізації Україна отримає шанс побудувати ще два атомні енергоблоки. Міненерговугілля та НАЕК "Енергоатом" лобіюють запуск проекту "Енергетичний міст Україна – Європейський Союз".

З одного боку, це може забезпечити державного оператора АЕС коштами для добудови двох енергоблоків Хмельницької атомної станції.

З іншого – є ризики перетворення проекту на чергову "українську інвестицію", коли надприбутки за рахунок держкомпанії будуть поділені між іноземними корпораціями та місцевими політичними бізнесменами на кшталт **Миколи Мартиненка**.

Історія енергетичної інтеграції. Ідея експортувати в Європу дешеву атомну електроенергію була закладена в концепцію енергосистеми України ще за радянських часів.

Тоді із України до Європи було побудовано три потужних енергетичних хаби – лінії електропередачі напругою 750 кВ (кіловольт). Вони мали передавати у Польщу, Румунію, Угорщину і Болгарію електроенергію західноукраїнських АЕС – Хмельницької та Рівненської.

Після розвалу СРСР була ліквідована найбільша в світі синхронізована система електромереж – "Мир", в яку входили радянські республіки та країни Варшавського договору.

Україна залишилась синхронізованою із колишніми республіками СРСР – РФ, Білорусію та Молдовою. Натомість, перетоки електроенергії із західними сусідами – Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією – були припинені.

В 2002 році держава реалізувала перший проект по інтеграції в європейську енергосистему – так званий Бурштинський енергоострів. В рамках цього проекту західний шматок Об'єднаної енергосистеми (ОЕС) України була виділена в окремий острів та синхронізована з європейською енергосистемою.

В острів увійшли Бурштинська ТЕС (входить в "ДТЕК Західенерго" **Ріната Ахметова**), Калуська ТЕЦ (в структурі Міненерговугілля) та Теремле-Ріцька ГЕС (входить в "Закарпаттяобленерго", яке на сьогодні формально контролює **Ігор Тинний**).

Загальна встановлена потужність генерації в острові склала 2,53 ГВт, реальна – трохи менше 2 ГВт. Максимальна експортна потужність – 650 МВт.

Після початку конфлікту з Росією в 2014 році, країна активізувала дії щодо інтеграції своєї ОЕС з європейською. При цьому, інтеграція енергосистем пішла двома паралельними шляхами.

Перший – приєднання всієї ОЕС України до так званої ENTSO-E (European Network of Transmission System Operators for Electricity – Європейська мережа операторів систем передачі електроенергії).

Ключовим моментом в цьому шляху стало підписання угоди про приєднання України до ENTSO-E в червні 2017 року. Втім, це тільки початок шляху. За інформацією гендиректора НЕК "Укренерго" **Всеволода Ковальчука**, для приєднання необхідна низка технічних заходів, що буде коштувати Україні близько 11 млрд грн.

Синхронізація ОЕС України з ENTSO-E може відбутися не раніше 2026 року.

Проект часткової синхронізації. Паралельно уряд **Арсенія Яценюка** запланував реалізацію проекту "Енергетичний міст "Україна – ЄС". В червні 2015 року Уряд затвердив розпорядження №671, яке дало йому старт.

Суть проекту полягає у включенні в "Бурштинський енергоострів" одного з двох енергоблоків Хмельницької АЕС (ХАЕС-2) потужністю 1 ГВт. Це б дало змогу державній компанії НАЕК "Енергоатом", що є оператором чотирьох українських атомних станцій, експортувати свою електроенергію в Європу.

У разі реалізації "Енергетичного мосту", державний оператор АЕС зможе продавати електроенергію в Європу за цінами на європейських біржах, тобто дорожче 1 грн за кВт*г. Зараз електроенергія "в базі", тобто – без можливості різкого збільшення або зменшення виробітку, коштує в Європі близько 3 євроценти за кВт*г.

Кошти від продажу мають піти на добудову двох енергоблоків ХАЕС...

Ініціатори проекту. Відразу після Революції в 2014 році проект Енергетичний міст лобював польський бізнесмен **Ян Кульчик** – власник компанії Kulczyk Investments.

В Україні проект проштовхував на той момент прем'єр **Арсеній Яценюк** та його соратник **Микола Мартиненко**.

У липні 2015 року Кульчик помер. А у жовтні 2015, в Польщі відбулись вибори в Сейм. Ліберальну партію "Громадянська платформа" **Єви Копац** змінила консервативна партія "Право і справедливість" **Ярослава Качинського**.

Це поставило під сумнів можливість реалізації проекту "Енергетичний міст", тому що його, як мінімум, мають погодити оператори мереж всіх країн, що задіяні в проекті.

В Польщі немає своїх АЕС. Найпоширенішим видом там є теплова генерація на вугіллі, яка дорожче атомної.

Тому експорт дешевого ресурсу з України буде означати заміщення місцевої генерації, тобто - втрату доходів польськими компаніями та скорочення робочих місць.

В "Енергоатомі" стверджують, що Польща може не купувати електроенергію, а пропускати її транзитом.

Найближчі 2-3 роки має почати роботу Білоруська АЕС, яка будується біля південного кордону Литви. То і тут попит на український ресурс є сумнівним.

Не дивлячись на все це, в 2017 році, за інформацією "Енергоатому", було сформовано консорціум з трьох учасників для реалізації проекту...

БізнесЦензор відправив запити на кожному з цих компаній із проханням підтвердити свою участь у консорціумі з реалізації проекту. Жодної відповіді не надійшло.

Умови від учасників. Процедура приватно-державного партнерства передбачає оголошення відкритого конкурсу, на який можуть податись будь-які учасники, які відповідають його умовам.

Додаткова інформація на цю тему – Інтерфакс-Україна, Енергореформа, Бизнес.Цензор.Нет, 26.09.2018 **"Минэнергоугля оценивает доход частных инвесторов от реализации проекта энергомоста "Украина-ЕС" в EUR41,3 млн"**. Министерство энергетики и угольной промышленности Украины оценивает чистый дисконтированный доход (будущие доходы минус вложения) частных партнеров от реализации проекта создания энергетического моста "Украина-ЕС" в EUR41,3 млн при внутренней норме рентабельности инвестиций 26%.

Такі дані приводяться в аналізі міністерством ефективності державно-частного партнерства, передбачаючого організацію експорту виробляваної блоком №2 Хмельницької АЕС електроенергії на протязі 20 років.

По розрахунку ініціаторів проекту, в результаті його реалізації додаткові платежі НАЕК "Енергоатом" в бюджет складуть EUR2,241 млрд в формі дивідендів, податку на прибуль і єдиного соціального внеску.

Окремо підписаний двохсторонній договір куплі-продажу між учасниками проекту буде поширюватися на всю електроенергію, вироблену блоком №2 ХАЭС, крім втрат при передачі і витрат на власні потреби. Очікується, що близько 5-6 млрд кВт-ч е/е щорічно вироблявані блоком будуть покриті за рахунок зняття диспетчерських обмежень на роботу всіх блоків АЕС і наступного збільшення їх потужності.

Фактично "Енергоатом" повинен буде передавати приватному партнеру е/е другого блоку ХАЭС на межі з ЕС, який буде її реалізовувати за середньзваженими цінами продаж енергетичних бірж Венгрії, Словаччини, Румунії і Польщі.

По результатам реалізації приватний партнер повинен щомісячно здійснювати її оплату "Енергоатому" за вирахування внесених в проект інвестицій, премії за фактично внесені інвестиції, а також отримані в результаті продаж е/е операційні витрати і маржі від операційної прибутку за продаж е/е. Складові операційних витрат, розміри премії і маржа повинні бути надані учасниками в межах конкурсу на вибір партнера проекту.

Пропонується термін дії договору – 23 роки, в т.ч. період модернізації і створення інфраструктури – 52 місяці (близько 4 років), період реалізації програм підвищення ефективності і нарощування потужності – 111 місяців (близько 9 років).

Згідно проекту договору державно-частного партнерства, державний партнер (міністерство в лиці "Енергоатома" і "Укренерго") не несе обов'язків фінансового характеру, але при порушенні взятих на себе в межах договору обов'язків повинен буде відшкодувати отримані приватним партнером втрати. Приватний партнер повинен буде відшкодувати державному партнеру втрати в разі невиконання обов'язків за строками створення і модернізації об'єктів в межах проекту, якщо вони виникли по його вині...

УНІАН, Аргументи і факти в Україні, 18.09.2018

Нацкомісія підвищила тарифи для низки обленерго

Національна комісія, що здійснює регулювання у сфері енергетики і комунальних послуг (НКРЕКП), збільшила з 1 жовтня 2018 року тарифи на розподіл

і постачання електричної енергії для низки обленерго у зв'язку із збільшенням фонду оплати праці.

Згідно з текстом документа, наприклад, тариф "Київобленерго" на розподіл електроенергії для споживачів першого класу напруги (35 кВ та вище) з 1 жовтня 2018 року зросте на 4,82% - до 20,23 гривні за МВт-год, а для споживачів другого класу напруги (менше 35 кВ) – на 7,59% - до 163,91 гривні за МВт-год. Тариф компанії на постачання електроенергії з 1 жовтня для першої групи споживачів зросте до 7,44 гривні за МВт-год (+11,38%), а для другої групи – до 37,18 гривні за МВт-год (+11,28%).

Загалом регулятор переглянув тарифи для близько 30 енергопостачальних компаній, що дозволить забезпечити середній зростання зарплат для працівників обленерго майже на 10%.

Наприкінці грудня 2017 року регулятор затвердив середньорічне значення оптової ринкової ціни на електроенергію на 2018 рік на рівні 1562 гривні за МВт-год (без ПДВ), що на 14,4% вище попереднього показника. На основі цього значення регулятор щомісяця розраховує тарифи на електроенергію для промислових споживачів.

За даними регулятора, причинами для підвищення оптової ціни стало скорочення частки атомної генерації в енергобалансі 2018 року і збільшення частки теплової та інших видів генерації. Для роботи теплової генерації, понад 70% якої належить компанії ДТЕК **Ріната Ахметова**, наступного року буде потрібно імпортувати 4,2 млн тонн вугілля за цінами в діапазоні \$90-110 за тону. При цьому частка імпорту становить лише близько 15%, тоді як понад 80% становить вугілля власного видобутку.

Энергореформа, 18.09.2018

ФГИ отобрал инвестсоветником приватизации четырех ТЭЦ консорциум во главе с "Конкорд Консалтинг"

Компания **"Конкорд Консалтинг"** в составе консорциума **Baker McKenzie, "Бюро Маркуса", BDO, Ernst&Young и Kreston GCG** победила в конкурсе по отбору инвестиционного советника для подготовки к приватизации четырех ТЭЦ: АО "Херсонская ТЭЦ", АО "Днепровская ТЭЦ", ПАО "Криворожская теплоцентраль" и ГП "Северодонецкая теплоэлектроцентраль", которые будут идти одним пакетом, сообщил и.о. главы ФГИ **Виталий Трубаров**.

По его словам, в ближайшее время Фонд объявит конкурс по отбору инвестсоветников для последнего пула предприятий из списка большой приватизации на 2018 год: "Тернопольоблэнерго", "Запорижжяоблэнерго", "Харьковоблэнерго", "Николаевоблэнерго", "Хмельницкоблэнерго", "Турбоатом"...

"Электротяжмаш" будет готовить к приватизации **"КМРГ Украина"** в составе консорциума **Baker McKenzie, Henniger Winkelmann Consulting, а ОГХК – "BDO корпоративные финансы"** в составе консорциума **Baker McKenzie, Baker Tilly Ukraine и Asset Expertise**.

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 19.09.2018

Зелене світло для енергоаудиту

Держагентство з питань енергоефективності та енергозбереження і ЄБРР закріпили співпрацю у сфері сертифікації енергоефективності будівель в Україні. Це

стало можливим завдяки укладанню відповідного **Меморандуму про співпрацю** у цій галузі, підписи під яким поставили голова Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження **Сергій Савчук** і керуючий директор ЄБРР у країнах Східної Європи та Кавказу **Франсіс Маліж**.

Зокрема, ЄБРР і Держенергоефективності ініціювали впровадження спеціальної комплексної програми, яка в найближчій перспективі дасть змогу: **розраховувати енергетичні характеристики будівель; розробляти сертифікати енергоефективності будівель; адмініструвати бази даних сертифікатів і енергоаудиторів; забезпечувати перевірку якості розроблених сертифікатів.**

Важливо, що розроблення такого програмного забезпечення спростить роботу енергоаудиторам під час підготовки якісних сертифікатів. Своєю чергою, Держенергоефективності вестиме моніторинг сертифікатів і облік енергоаудиторів.

Бизнес.Цензор.Нет, 19.09.2018

Тариф на електроенергію для населення занижен в 2 рази, – НКРЭКУ

Во время пресс-конференции член Национальной комиссии, осуществляющей государственное регулирование в сферах энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ) **Дмитрий Коваленко** заявил: "Болезненным вопросом нового рынка является перекрестное субсидирование. На сегодня 50% стоимости электрической энергии возмещается потребителями. Это очень низкий уровень. На мой взгляд, этот вопрос может быть решен только одним путем: одновременное принятие решения о повышении тарифа для населения и введении действенной системы субсидий для незащищенных слоев населения".

По мнению члена НКРЭКУ, этот вопрос является сложным для всей страны, однако необходимым для внедрения нового рынка.

Как сообщалось, ранее НКРЭКУ отказалась отменить так называемый тариф на электроэнергию "Роттердам+" до начала работы нового рынка электроэнергии в июле 2019 года, когда он потеряет силу.

Інформація на цю тему – Інтерфакс-Україна, Енергореформа, 19.09.2018 «Уход от перекрестного субсидирования в э/э решается параллельным ростом тарифов для населения и вводом субсидий – НКРЭКУ».

РБК-Украина, 19.09.2018

НКРЕКП пропонує створити

Фонд енергомодернізації комунальних підприємств

НКРЕКП пропонує створити **Фонд енергомодернізації** для підприємств галузі житлово-комунального господарства (ЖКГ). Про це під час прес-конференції повідомив член НКРЕКП **Євген Магльованний**.

За його словами, створення такого фонду дасть змогу залучати інвестиції.

Як зазначив Магльованний, фонд акумулюватиме кошти від донорів (залучення кредитних коштів на довготривалий період під низький відсоток), призначені для вирішення проблем підприємств житлово-комунальної галузі.

У липні Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України" направила Нацкомісії з державного регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг пропозиції знизити тарифи на транзит газу.

Интерфакс-Украина, Энергореформа, 19.09.2018

НКРЭКУ с октября увеличит тариф "Укрэнерго" на 1,5%

НКРЭКУ с 1 октября 2018 года увеличит средневзвешенный тариф НЭК "Укрэнерго" на 1,5% по сравнению с действующим тарифом – с 4,894 коп./кВт·ч до 4,969 коп./кВт·ч (без НДС).

Рост тарифа связан с повышением зарплат сотрудникам предприятия.

При этом тариф компании на четвертый квартал возрастет на 5,2% – до 5,406 коп./кВт·ч.

"Укрэнерго" осуществляет эксплуатацию магистральных и межгосударственных линий электропередачи, а также централизованную диспетчеризацию объединенной энергосистемы страны. НЭК является государственным предприятием, находится в подчинении Министерства энергетики и угольной промышленности.

Интерфакс-Украина, UA Energy, Бизнес.Цензор.Нет, Энергореформа, 20.09.2018

Глава "Укрэнерго" ожидает завершения корпоратизации к середине ноября

НЭК "Укрэнерго" выходит на завершающий этап корпоратизации, и окончание этого процесса ожидается ориентировочно в середине ноября, сообщил глава НЭК **Всеволод Ковальчук**.

"Процесс затянулся, потому что комиссия по преобразованию не имела оценки. Сейчас уже это завершено, получена позитивная рецензия со стороны Фонда госимущества", – сказал он в кулуарах прошедшего недавно в Киеве форума YES, организованного Фондом **Виктора Пинчука**.

"Этот процесс будет завершен в полном объеме до середины ноября", – сказал В.Ковальчук. Он затруднился назвать размер уставного капитала "Укрэнерго" по итогам корпоратизации, поскольку для этого необходимо утвердить аудит передаточного баланса учесть замечания, если они будут, о включении или исключении отдельных объектов или имущественных прав в уставный капитал.

Подписанный в середине сентября 2017 года министром энергетики и угольной промышленности **Игорем Насаликом** новый устав НЭК "Укрэнерго" предусматривает создание в компании независимого наблюдательного совета в составе семи членов, из которых четыре – независимые.

Урядовий портал, УКРІНФОРМ, 20.09.2018

В Уряді обговорили хід реформи ринку електричної енергії, перший етап якої стартує в грудні цього року

Під головуванням Віце-прем'єр-міністра України **Володимира Кістіона** відбулося обговорення стану імплементації Закону України «Про ринок енергетичної енергії», зокрема першого етапу реформи, який стосується сегменту роздрібного ринку.

Учасники наради обговорили процес розподілення енергопостачальних компаній, які до 11 грудня 2018 року повинні відокремити функцію розподілу від конкурентної – поставки. Також предметно торкнулися плану імплементації закону про ринок електричної енергії та питання реорганізації ДП «Енергоринок» та корпоратизації ДП «НЕК «Укренерго».

Віце-прем'єр-міністр доручив Міненерговугілля в найкоротший термін направити Уряду проекти нормативно-правових актів щодо порядку забезпечення

постачання електричної енергії захищеним споживачам, проведення продажу електроенергії за двосторонніми договорами на електронних аукціонах, а також порядку проведення конкурсу на будівництво генеруючої потужності та заходів з енергоефективності.

ДП «НЕК «Укренерго» повинно запустити необхідне програмне забезпечення, що дозволить вже з грудня розпочати тестові операції з купівлі-продажу електричної енергії на балансуєчому ринку та ринку допоміжних послуг.

НКРЕКП у свою чергу зобов'язалася до грудня затвердити останню частину актів, які потрібні для ефективного запуску нового ринку електричної енергії.

ДП «Енергоринок» в найкоротші терміни зобов'язане розробити дорожню карту щодо реорганізації – утворення державного підприємства «Гарантований покупець» та акціонерного товариства «Оператор ринку». Також підприємство має невідкладно забезпечити закупівлі нового програмного забезпечення для ринку на добу наперед, щоб почати тестові операції в грудні.

«Реформа ринку електричної енергії на щоденному контролі в КМУ. В постійному діалозі з відповідальними за реформу структурами звіряється графік виконання завдань та вирішуються проблемні питання. Вдячні профільному парламентському комітету за конструктивну співпрацю в рамках реалізації найскладнішої енергетичної реформи з часів української незалежності», - зауважив Володимир Кістіон.

Участь у нараді взяли в.о. голови Комітету ВРУ з питань ПЕК, ядерної політики та ядерної безпеки **Олександр Домбровський**, Міністр енергетики та вугільної промисловості **Ігор Насалик**, голова НКРЕКП **Оксана Кривенко**, представники ДП «НЕК «Укренерго», ДП «Енергоринок» та інші.

ЛигаБизнесИнформ, Бизнес.Цензор.Нет, 20.09.2018

НАБУ расследует злоупотребления НКРЭКУ в пользу компании Ахметова

Суд НАБУ предоставил доступ к документам Ощадбанка о долгах ГП Энергоринок.

Соломенский районный суд Киева предоставил детективам НАБУ временный доступ к документам Ощадбанка, с возможностью их изъятия, в которых содержится банковская тайна о долгах ГП Энергоринок. Об этом говорится в определении суда от 14 сентября 2018 года.

Согласно материалам суда, НАБУ проводит досудебное расследование о злоупотреблениях представителей НКРЭКУ, которые действовали в интересах энергетического холдинга ДТЭК **Рината Ахметова**, что привело к тяжелым последствиям для других производителей электроэнергетики.

НАБУ подозревает, что в течение 2016-2017 годов, во исполнение постановлений регулятора предприятиям ПАО ДТЭК Западэнерго, ПАО ДТЭК Днепроэнерго, ОАО Киевэнерго и ООО ДТЭК Востокэнерго необоснованно предоставлялись преимущества перед другими производителями электрической энергии. В частности предприятиям перечислялись кредитные средства ГП Энергоринок для осуществления авансовых платежей за товарную продукцию в общем размере более 10 млрд грн, отмечается в материалах суда.

В ходе досудебного расследования установлено, что на основании постановлений НКРЭКУ на протяжении 2016-2017 годов между ГП Энергоринок и Ощадбанком был заключен ряд кредитных договоров в соответствии, с которыми

предприятиям энергетического холдинга ДТЭК перечислялись кредитные средства.

В результате НАБУ изъяло копии договоров между Ощадбанком и ГП Энергорынок для проведения судебно-экономической экспертизы и установления их обоснованности и экономической целесообразности.

«Органом предварительного расследования указано, что с целью установления всех обстоятельств возможного совершения уголовного преступления, связанного с предоставлением кредитных средств структурам ДТЭК в соответствии с регуляторным актом НКРЭКУ, а также обеспечение проведения судебно-экономической экспертизы необходимо получение временного доступа к информации, владельцем которой является АО Ощадбанк», - отмечается в определении суда. Оно не может быть обжаловано и действует в течение месяца. В случае отказа его выполнять следователь-судья вправе вынести постановление о проведении обыска.

Кореспондент, 20.09.2018

К 2030-му украинская энергетическая система станет зеленой на 50%

К 2030 году производство электроэнергии в Украине на 50-90% будут обеспечивать возобновляемые источники, для чего в областях будут созданы децентрализованные энергетические системы.

Внедрение такого решения обсудят на **10 Международном форуме и выставке постоянной энергетики Центральной и Восточной Европы — SEF 2018 KYIV**.

По прогнозам директора компании **IB Centre Europe**, председателя оргкомитета 10 Международного форума и выставки постоянной энергетики Центральной и Восточной Европы SEF 2018 KYIV, **Виталия Давия**, к 2030 году на 50-90% производство электроэнергии в Украине будут обеспечивать возобновляемые источники, главным образом солнечные и ветровые электростанции.

Другая часть электроэнергии будет генерироваться большими гидроэлектростанциями, тепловыми и атомными станциями, мощности которых значительно уменьшатся за 12 лет.

Как реализовать это в Украине. Внедрение такого решения потребует создания в областях Украины локальных децентрализованных энергетических систем. Их стабильность обеспечат высокомошные накопители энергии (energy storages) и виртуальные регуляторы на основе технологии блокчейн. Благодаря этому мощности возобновляемых источников электроэнергии возрастут в 9-10 раз и превысят 12 ГВт.

Стимулом для ускорения строительства большого количества объектов «зеленой» генерации и energy storage станет стремительное падение цен на оборудование и аккумуляторные батареи — на 50-60% и 65-70% соответственно — в последующие 10 лет.

Такое изменение рынка технологий позволит без зеленых тарифов производить электроэнергию, которая будет значительно дешевле электроэнергии, произведенной традиционными источниками.

«Однозначно, я нарисовал будущее, которое в нынешних условиях, политических и экономических раскладах, выглядит несколько футуристическим. Есть много заинтересованных в заработке больших денег на „мирном“ атоме, угле, облэнерго. И децентрализация для них звучит как приговор. Но главные тренды на глобальном энергетическом рынке меняют индустриальный ландшафт очень быстро, и эти процессы необратимы», — уверен Виталий Давий.

Урядовий портал, Fin.org.ua, 20.09.2018

Сергій Савчук: Із представниками французької компанії SUEZ працюємо над стимулами для виробництва енергії із сміття в Україні

Необхідні законодавчі зміни для стимулювання генерації енергії із сміття розглянув Голова Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України **Сергій Савчук** із представниками французької компанії SUEZ **Олександром Бургуїн** - директором з розвитку та **Бенуа Саманос** - менеджером з розвитку компанії «SUEZ Італія та Східна Європа».

Участь в обговоренні також взяла **Світлана Коломієць** - співзасновник компанії **ReWaste**.

«На наше спільне переконання, сміття – важливий енергетичний ресурс, який досі не використовується на повну силу. В Україні щороку збирається близько 10 млн тонн сміття. При його переробці можна генерувати як електричну, так і теплову енергію, а заміщувати в еквіваленті до 1 млрд м³ газу на рік», - наголосив С. Савчук.

Тому важливо залучати та стимулювати підприємства:

- *будувати сміттєпереробні заводи;*
- *виробляти тепло та електроенергію із сміття;*
- *направляти сміття не на полігони, а на заводи із подальшим виробництвом енергії;*
- *використовувати сучасні та якісні механізми логістики для збору та вивозу сміття.*

Представники компанії підтвердили готовність продовжувати співпрацю у цій сфері, зокрема, у таких напрямках:

- *розробка фінансової моделі будівництва сміттєпереробних заводів;*
- *підготовка змін до законодавства з урахуванням досвіду різних країн світу*

«ВЕЧІРНІЙ КИЇВ», 20.09.2018

Опалювальний сезон: мобілізовані всі

Олег Петренко

«Усе, що можна було зробити без газу, зроблено», - підбив ризик від звітом про стан підготовки Києва до опалювального сезону перед членами профільної комісії Київради директор Департаменту житлово-комунальної інфраструктури КМДА **Дмитро Науменко**.

У таких екстремальних умовах, як цього літа, столиця ще не готувалася до зими. Увесь теплоенергетичний комплекс – більше тисячі об'єктів, від яких залежатиме температура батарей у наших квартирах, з травня по серпень переходив з рук приватного «Київенерго» від контроль міської влади та новоствореного комунального «Київтеплоенерго». На цьому досі безпрецедентному для українських міст шляху дехто вставляв в колеса палицю за палицею.

Знову пасуть задніх ОСББ і ЖБК

За інформацією заступника директора Департаменту ЖКІ **Олександра Малихіна**, 76% будинків, що їх обслуговують комунальні керуючі компанії, отримали паспорти готовності до зими. Пасуть задніх, як і у минулі роки, ЖБК (6,6% готовності), ОСББ (7,8%) і відомчий житлофонд (12%). У багатьох з них не тільки затримка з оформленням паспортів готовності, а й досі не підписано договорів з новим «Київтеплоенерго» на постачання тепла і гарячої води.

Аналізуючи ситуацію, заступник голови КМДА **Петро Пантелєєв** та депутати

Київради вважають, що причина в пасивності та некомпетентності багатьох очільників цих організацій: серед голів правлінь ЖБК багато людей похилого віку, а серед голів ОСББ, навпаки, здебільшого молоді активісти. Тож у мерії беруться їм допомогти, доручивши рай адміністраціям провести зібрання-консультації для лідерів будинкових громад.

... а також приватні котельні

Наразі 181 котельня, що на балансі «Київтеплоенерго», справні й чекають одного – газу, повідомив в.о. директора підприємства **В'ячеслав Бінд**:

- Єдина проблема – необхідний газ саме від «Нафтогазу». Бо якщо його закуповувати за комерційною ціною, то необхідно тариф на тепло для населення підняти майже удвічі. Тому намагаємося знайти компроміс і укласти договір з НАК. З комунальних джерел тепла затримка лише за одним з котлів заводу «Енергія» та одним з блоків ТЕЦ-5, які на капремонті. Робота затягнулася через тендерні процедури за закупку обладнання.

А ось у ТОВ «Євро-Реконструкція», що експлуатує Дарницьку ТЕЦ, - жодних проблем і боргів. Тут топлять вугіллям. На цю зиму ним вже запаслися вдвічі більше від потреби – завезли 97 тисяч тонн замість 50 тис. необхідних, похвалився гендиректор підприємства **В'ячеслав Селіванов**.

Цьогоріч, як уже десять років поспіль, знову головну біль керівництва міста викликає стан низки котелень, які не підпорядковані КМДА.

Де тонко – там рветься

Гідравлічні випробування тепломереж завершено на 98% - навіть раніше, ніж це робило у минулі роки «Київенерго». Залишилося полагодити тепломагістраль від ТЕЦ-5 на лівий берег. Торік лівобережну її частину вздовж вул. Соборності було замінено на новий сучасний трубопровід. А на старій ділянці, що пролягає по мосту Патона, цього року під час випробувань сталося вже 19 пошкоджень. Роботи тут проводять зварювальники-альпіністи.

Загалом цього літа виявлено 5300 пошкоджень на теплотрасах, бригади «Київтеплоенерго» ліквідували по 40-50 аварій на добу.

На старті опалювального сезону, при запуску котелень і теплоносія у тепломережі, в «Київтеплоенерго» знову прогнозують підвищений рівень аварійності. Це спостерігається щороку через посилення тиску, а цього річ додасться ще один негативний чинник – різка зміна температури носія, адже цього літа труби перебували без гарячої води. Це додало не лише корозії, а спричинило таке фізичне явище як лінійне подовження мереж.

«ВЕЧІРНІЙ КИЇВ», 20.09.2018

«Енергія» і Дарницька ТЕЦ дбають про довкілля

Столиця системно впроваджує «План дій сталого енергетичного розвитку Києва на 2018-2020 роки», який передбачає, зокрема, скорочення викидів вуглекислого газу. Про це повідомив заступник голови КМДА **Петро Пантелєєв**. Так, на Дарницькій ТЕЦ проводиться комплексна реконструкція газоочисного устаткування пиловугільних котлоагрегатів. Це дозволить зменшити викиди забруднюючих речовин в повітря, знизити забір води з р. Дніпро і витрати електроенергії. Зараз завершується установка першого з чотирьох електрофільтрів.

За чотири роки виконані значні роботи на сміттєспалювальному заводі «Енергія».

- Виконано капремонт котлоагрегатів і заміна електрофільтрів, які очищають димові гази від пилу, - додав Петро Пантелеєв. – Реконструкція дозволила знизити викиди шкідливих речовин в атмосферу більш ніж удвічі. Планується установка системи хімічного очищення димових газів.

Укрінформ, 20.09.2018

Конкурентная энергетика: Украине надо назвать конечных бенефициаров

В энергетической сфере Украины необходимо ввести конкурентную среду, что возможно только через раскрытие конечных бенефициаров облэнерго. Такое мнение высказал старший вице-президент европейского Центра стратегического анализа **Эдвард Лукас** во время выступления на **Украинском финансовом форуме (Ukrainian Financial Forum) 2018**, который транслировал телеканал "Прямой".

"Что касается облэнерго, то необходимо иметь конкурентоспособную сферу. Потому что энергетическая сфера - от сети передач до конечного потребителя - это бизнес-модель. И бизнес-модель должна быть конкурентной, в которой вводятся инновации, которые должны стать базисом для конкуренции. И поэтому мне кажется, что здесь должны быть компании-посредники, мне бы очень не хотелось, чтобы эти компании были очень интегрированы в энергосистему и построены на коррупционных схемах", - заявил Лукас.

... необходимо четкое раскрытие информации в отношении финального владельца компаний в энергетической сфере. В противном случае, несмотря на видимость диверсификации, фактический владелец останется один.

"У вас должно быть большое количество участников рынка, возможно картельная схема. Сейчас все выглядит, как потемкинское отделение энергетической сферы и потемкинская диверсификация энергетической сферы: кажется, что это происходит, но на самом деле этого не происходит", - добавил Лукас.

Newsone, 21.09.2018

Кучеренко объяснил,

в каком случае в Украине можно повысить тарифы на электроэнергию Фрагменты из интервью Алексея Кучеренко, бывшего министра ЖКХ Украины

По его словам, в Украине переоценена стоимость угля, что стало причиной высоких тарифов.

"Конечный тариф, тот, что платит потребитель, состоит из нескольких составляющих. Цена на так называемом оптовом рынке, там, где смешивается, условно говоря, в котле электроэнергия атомная, тепловая, гидроэнергия и альтернативная. Вот эта средняя рыночная цена у нас выше, чем в соседних странах: Польша, Болгария, Румыния, Словакия. У нас она выше, в первую очередь, благодаря тому, что у нас очень дорогая тепловая энергия из-за схемы "Роттердам". Именно из-за того, что у нас переоценен уголь и он не качественный, она слишком дорогая", - рассказал Кучеренко.

При этом он указал, что стоимость электроэнергии недооценена.

"У нас недооцененная цена (электроэнергии, - ред.) для населения и можно было бы говорить при определенных условиях про приведение ее к соответствию, но должен быть решен вопрос со схемой "Роттердам" раз и навсегда. Это не может приводить к обогащению двух личностей. При этом недополучают средства энергосети", - подытожил экс-министр.

Судя по всему, будет еще раунд переговоров с МВФ, но на повышение цен на газ для населения Киев согласился.

Сегодня, утверждают чиновники, субсидии получают 60% потребителей газа. По их же расчетам, после повышения цен газа для населения эта цифра уходила за 70%.

Население реально не жирует, и те сотни субсидированных гривен в месяц для него точно не лишние. А повышение цен на газ (а значит, на тепло, горячую воду) сильно ударит по потребителям этих товаров и услуг.

Насколько известно, пока вышли на цифру роста в 23,5% (это около 8600 грн за тысячу кубометров). Но глава "Нафтогаза", озвучивший эту цифру 18 сентября, уже на следующий день сказал, что надо дожидаться окончательных цифр. Нацбанк в своем прогнозе оперирует цифрой 25%, уточняя, что в следующем году к ней добавят еще 15%. На выходе это 10 грн за кубометр и выше.

Но это совсем не конец газо-ценового марафона. Целевая установка: выравнивание цен для населения и промышленности, а последняя газ уже покупает по 12–13 тыс. грн/тыс. кубометров, — ценам еще есть куда расти. Вопрос только: кто за это заплатит? Основной удар придется по остаткам среднего класса и бизнеса.

По ряду сценариев общие (с теплом и водой) расходы на субсидии доходили и до 115 млрд грн/год (это, кстати, 4 млрд долл. при нынешнем курсе). Ну а оценка в 80 млрд — это, скорее, нижний край.

При всем этом 60% газа, используемого населением и предприятиями теплокоммунальной энергетики (горячее водоснабжение и тепло), — это все-таки газ своей, украинской, добычи, а в коммуналке — и вовсе за три четверти.

Ключевой тезис: в стране есть газ, причем дешевый. Это правда, но не вся.

Сейчас у пока государственной "Укргаздобычи" (УГД) газ покупают по 4,94 тыс. грн за 1000 кубометров (около 180 долл.). При этом его себестоимость очень сильно меньше. Даже в правительственных презентациях этого года мелькала цифра операционной прибыли 250%.

Два года назад была поставлена задача выйти к 2020-му на добычу 27 миллиардов кубометров в год. И 20 млрд из них — это должно быть долей "Укргаздобычи". Приводились и соответствующие расчеты сил и средств. В 2016-м озвучили цифры, что на выполнение программы увеличения добычи газа в Украине требуется более 100 млрд грн. Это позволило бы освоить новые месторождения.

В итоге из 83 млрд кубометров обещанного к добыче за 2016–2020 годы газа новые месторождения дали бы менее трети.

Реально у "Укргаздобычи" новых месторождений с гулькин нос, копаются на старых. А вот себестоимость газа со старых по программе 2016-го была просто волшебной — менее 15 долл./тыс. кубометров.

Да, за счет затрат на новую технику и бурение себестоимость выросла, но отнюдь не так драматично. Газ там действительно недорогой. Есть цифры — 40 долл./тыс. кубометров в 2017-м. Правда, государственную газодобычу плотно обложили налогами.

У дешевого газа одна проблема — запасы старых месторождений уже исчерпываются. Мы добываем еще "советские" месторождения. Естественное

падение выработанных месторождений — более чем на три четверти, до миллиарда кубометров в год (в последний год оно даже каким-то волшебным образом выросло в отчетах до 1,4 млрд кубометров).

Новые месторождения придется осваивать, а это совсем другие затраты и цены. Было бы только что осваивать...

В программе 20/20 при расходах более 100 млрд грн была предусмотрена оплата за новые участки, то есть плата регионам за новые площадки, в сумме аж 96 млн грн (или менее 0,1%). Два года назад ZN.UA уже писало: "...и в Кабмине, и в парламенте должны понимать, что если местные громады не получают 5%, а лучше 10% ренты, то все программы — это просто листы бумаги. **Не может громада, на территории которой добываются энергоресурсы, ничего не получать взамен, да еще и иметь при этом газ для потребления по ценам европейского хаба при украинских зарплатах и в хлам разбитых дорогах. Чтобы по этому поводу ни думали в уютных кабинетах Минфина**".

Местные ответили — мало не показалось. Выдача новых участков для "Укргаздобычи" в ключевой Полтавской области была полностью парализована и не возобновлена до сих пор. Ни одного разрешения местной громады, облрады Полтавщины! Зато 61 отказ, на многие площадки — по два-три раза.

Причем местные жители хотели отнюдь не огромных денег, но и НАК, и УГД с упорством, достойным лучшего применения, сначала говорили, что действующее законодательство не дает возможности выделить той же Полтаве более 19 млн грн в год, ну максимум 30 млн — от щедрот.

Но то же законодательство позже вполне позволило оформить (и частично выдать) пресловутые "стокгольмские" премии на миллиарды. Было бы желание!

Проблему с рентой кое-как решили только в этом году (на два года позже). Теперь Полтава получит около 700 млн — раз в десять больше, чем просила поначалу. Но поезд уже ушел, а к местным фрондерам подтянулись желающие побороться с НАКом.

В Полтаве компанию прямо обвиняли в стремлении забрать даром участки под будущую приватизацию "Нафтогаза", чтобы подороже продаться. Благо, цель вывода части акций на продажу иностранным инвесторам вполне официальна.

Команда **Коболева—Витренко** в "Нафтогазе" — прекрасные переговорщики (Стокгольмский арбитраж по искам и в ответ на иски "Газпрома" — это несомненный успех). Но в добыче они откровенно слабее и долгое время не считали это недостатком. Их довод, что "высокие профессионалы", сидевшие до них, осваивали деньги так, что "аж гай гуде", вполне справедлив.

К сожалению, программа 20/20 в срок точно выполнена не будет. Уже сейчас объем добычи на ближайшие три года в 5,5 млрд кубометров газа считается проблематичным. Под эти объемы не получены площадки на местах. Стоимость этого газа — 1,6–2 млрд долл.

При этом задача балансирования потребления и добычи никуда не делась. И решать ее теперь придется в более сложных условиях пика внешних выплат, роста цен на импортный газ. А еще надо снижать потребление, наводить порядок в учете, проводить разделение (анбандлинг) и прочее, и прочее. И добывать.

Придется подключать внешних доноров, не забывая, что часть их представителей (после отставки) тоже не прочь отхватить кусочек себе лично. Это

тот случай, когда внешний арбитр не помешает. "Турецкий поток" уже почти готов, "Северный поток-2" все более реален, да и на западной границе строятся все новые трубопроводы, снижающие необходимость в транзите через Украину. На днях стартовало строительство польско-словацкого интерконнектора. А вот польско-украинский завис на стадии бумажек и до металла в ближайшие годы вряд ли дойдет. Пока попытка форсирования газодобычи показала, что делить шкуру неубитого медведя у нас умеют хорошо.

***Справка.** Утвержденная Кабинетом министров 28 декабря 2016 года концепция развития газодобывающей отрасли предполагает увеличение добычи газа в Украине в 2020 году до 27,6 млрд кубометров. Для ее реализации государственная компания — ПАО "Укргаздобыча" выполняет программу 20/20, предполагающую увеличение добычи природного газа с 14 до 20,1 млрд кубометров. В 2018-м компания УГД планирует выйти на уровень добычи в 15,9 млрд кубометров (ранее ожидалось 16,5 млрд). За первое полугодие текущего года прирост добычи составил лишь 0,8% к аналогичному периоду 2017-го.*

https://zn.ua/energy_market/gaz-novye-cenniki-staryh-problem-295214_.html

Енергоатом, 24.09.2018

100 днів роботи оновленої НКРЕКП: склад новий,

а «особливості національного регулювання» залишилися незмінними

21 вересня 2018 року у Верховній Раді відбулись Комітетські слухання під багатообіцяючою назвою: «100 днів роботи оновленої НКРЕКП. Чи стала Комісія більш професійна та незалежна?». Захід відбувся за сприяння та ініціативи Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки.

У заході під головуванням в.о. голови Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки **Олександра Домбровського** взяли участь народні депутати України **Ольга Белькова, Вікторія Войцицька, Сергій Лещенко, Володимир Парасюк** та ін. Також на Комітетських слуханнях були присутні представники Кабінету Міністрів України, Міністерства енергетики та вугільної промисловості та інших органів виконавчої влади, перший секретар посольства Великої Британії в Україні **Кейті Коттрел**, а також керівники підприємств усіх видів генерацій енергетичного сектору України: президент НАЕК «Енергоатом» **Юрій Недашковський**, голова НАК «Нафтогаз України» **Андрій Коболь**, голова ДП «Енергоринок» **Юрій Гнатюк**, очільник компанії ДТЕК **Максим Тімченко** та інші.

Від Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, про здобутки нового Регулятора доповідала її очільник **Оксана Кривенко**.

Головними питаннями, що були винесені на порядок денний звіту незалежного Регулятора стали: **чи виконує Закон про НКРЕКП своє завдання.** Які перші результати роботи. Роль НКРЕКП у реформуванні ринків газу та електроенергії. Що змінилось в умовах роботи для учасників ринків?

Відкриваючи слухання в.о. Голови Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки **Олександр Домбровський** наголосив, що Україна усіляко намагається реформувати та трансформувати енергетичний сектор, якій на жаль історично був та залишається найбільш корумпованим.

Підбиваючи підсумки Комітетських слухань **Олександр Домбровський**

закликав всі зацікавлені сторони до більш професійної та виваженої роботи, задля того щоб ситуація з тарифоутворенням, яка склалась в формуванні тарифу на електроенергію, а зокрема, з тарифом для атомної генерації, була вирішена: «Від якості виконання Комісією своєї місії - забезпечення балансу інтересів споживачів, держави та бізнесу, залежить фінансова стабільність суб'єктів ринку, розвиток вітчизняного промислового виробництва, добробут населення, стає функціонування Об'єднаної енергосистеми України, та, врешті-решт, енергетична безпека держави. В умовах нових конкурентних енергетичних ринків головним має бути споживач – саме його необхідно захищати!».

Додаткова інформація на цю тему – Mind.kiev.ua, 25.09.2018 «НКРЕКП запропонувала правки для поліпшення роботи комісії і ринків газу та електроенергії». Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг (НКРЕКП), визначила перелік пріоритетних законодавчих змін, покликаних підвищити ефективність роботи регулятора, зняти проблемні питання в роботі ринків природного газу та електроенергії.

«Їх можна розділити на дві основні частини: функціонування регулятора і функціонування ринків», – повідомила голова НКРЕКП **Оксана Кривенко**. За її словами, на ринку газу пропонується внести зміни до закону «Про державні закупівлі» для забезпечення добового балансування в оптимальному режимі, врегулювати протиріччя в законі «Про житлово-комунальні послуги» та інших законах в частині обслуговування внутрішньобудинкових мереж, вирішити питання функціонування спецрахунків, уточнити розмір штрафних санкцій та інші види санкцій.

Голова НКРЕКП додала, що необхідно також встановити чіткі повноваження з регулювання мінімальних стандартів і вимог до якості обслуговування споживачів, щоб НКРЕКП змогла виконувати функцію захисту їх прав.

Комітет ВРУ з питань ПЕК, 26.09.2018 «ПОСТ-РЕЛІЗ Комітетських слухань від 21 вересня 2018 року». 21 вересня 2018 року в Комітеті Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки відбулися Комітетські слухання на тему: «100 днів роботи оновленої НКРЕКП. Чи стала Комісія більш професійна та незалежна?».

Заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки **О. Белькова** під час свого виступу наголосила на тому, що наразі всі учасники енергетичного ринку очікують від регулятора вирішення найважливіших і найбільш резонансних питань: «Це і знаменитий «Роттердам +», існує проблема з приєднанням до мереж як на ринку газу, так і електричному, питання тарифу для НАЕК «Енергоатом». Врегулювання питань, пов'язаних з ліквідацією перехресного субсидування, рішення про абонплату за газ, розробка методики стимулюючого тарифоутворення для обленерго (РАВ-тариф), проблеми добового балансування на ринку газу, приведення ліцензійних умов до чітких критеріїв».

... президент НАЕК «Енергоатом» **Ю. Недашковський** наголосив на тому, що на призначенні нового складу членів НКРЕКП позитивні зміни вичерпалися, адже новий склад, як і попередній, продовжує знімати кошти з тарифу «Енергоатому» на відпуск електроенергії АЕС на компенсацію впливу формули «Роттердам+»: «Той же корупційний «Роттердам +». А тариф Енергоатому продовжує залишатися найнижчим у світі. Чому? Що у нас коштує дешевше, ніж у них, крім робочої сили? Може наші технології настільки передові і просунуті? Все

набагато простіше - у нас **ексклюзивні «особливості національного регулювання»!** У всьому світі головною перевагою атомної енергетики є низька паливна складова тарифу - не більше 20%. А у нас - вже більше половини. За цим показником ми скоро наздоженемо теплову генерацію. Ось тільки в ціні відстаємо вже в чотири рази. І зусиллями Нацкомісії цей розрив продовжує зростати. Ніякого логічного пояснення нинішнього дефіциту атомного тарифу в розмірі 13,9 млрд грн не існує.

У свою чергу, секретар Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки **В. Войцицька**, підкреслила, що НКРЕКП має дискримінаційний підхід до тарифоутворення на ринку генерації електроенергії.

Підсумовуючи все вищезазначене, в.о. Голови Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки О. Домбровський зазначив: "Я перш за все вважаю, що потрібно сьогодні подякувати повному складу НКРЕКП за те, що вони прийшли на Комітетські слухання, розуміючи, що дискусія буде дуже непроста. Закон про незалежного регулятора почав працювати. Тому що закон дає не тільки права, закон дає і відповідальність. І закон зобов'язує, щоб робота регулятора була прозорою, публічною. І принаймні сьогоднішні слухання, на мою думку, є достатньо оптимістичними з точки зору того, що ми рухаємося вперед, – сказав Домбровський. – Я хочу подякувати за критичну, але професійну розмову і за професійну позицію регулятора".

Енергореформа, 26.09.2018 **«Методика формування оптової ринкової ціни на з/з по формуле "Роттердам +" повністю устранила ручне регулювання ціни - директор Департаменту по регулюванню отношений в сфері енергетики НКРЭКУ»**. Считає Директор Департаменту по регулюванню отношений в сфері енергетики НКРЭКУ **Антон Гудаченко**.

Аналогічним образом Кабмін установив импортний паритет по ціні на газ (т.н. формула «Дюссельдорф+»), вибрав в якості орієнтира ціну газу в німецькому газовому хабе.

В інтерв'ю **Оксана Кривенко** заявила, що якщо б в Україні не застосовували формульний підхід до цінообразування на енергетичний вугілля, споживачам довелося б платити за електроенергію значно більше.

Атомник України, 23.09.2018 **«Питання, яке сьогодні особливо турбує атомників, - оплата праці»**. Facebook, 21.09.2018 **«Вікторія Войцицька: Новий НКРЕКП - Старий Роттердам+ = стабільні надприбутки для ДТЕК Ахметова за наш з вами рахунок»**, Вікторія Войцицька. Facebook, 21.09.2018 **«Вікторія Войцицька: Новий Енергетичний регулятор на службі старого олігарха»**, Вікторія Войцицька. Українські новини, Аргументи і факти в Україні, 21.09.2018 **"Роттердам+" зекономив українцям 40 млрд гривень, – голова НКРЭКУ Кривенко"**. Делова столиця, 27.09.2018 **«Из-за порушень НКРЭКУ знизит ціну для тарифа Енергоатома на 2,9 млрд гривень»**.

Інтерфакс-Україна, 24.09.2018

"Укренерго" має намір приєднатися до платформи СБУ для боротьби проти кіберзагроз

НЕК "Укренерго" підписала зі Службою безпеки України меморандум про взаємодію і має намір долучитися до платформи MISF-UA для боротьби проти кіберзагроз, повідомила прес-служба компанії.

"Платформа MISP-UA є цінним джерелом інформації для захисту IT-інфраструктури. Вона призначена для захисту і обробки даних про кіберзагрози критичної інфраструктури у режимі реального часу. Платформа співпрацює з кількома десятками світових каналів, які володіють найоперативнішою та найактуальнішою інформацією. Вона постійно оновлюється, аналізує роботу інформаційних систем та ідентифікує можливі загрози", - зазначають в "Укренерго".

У компанії додають, що робота з MISP-UA надасть можливість компанії завчасно вживати заходів щодо захисту від кіберзагроз, а не усувати наслідки таких атак.

До MISP-UA вже приєдналися ПАТ "Укргідроенерго", ДП "Антонов", Linkos Group (розробник ПЗ M.E.Doc), МЗС та інші відомства.

У світі платформу MISP використовують NATO NCI Agency, CERT-EU, багато інших міжнародних організацій.

Терминал, 24.09.2018

"Культура безпеки" потребує фінансів

Фрагменти інтерв'ю заступниці директора Департаменту ядерної енергетики та атомно-промислового комплексу Міненерговугілля Світлани Кульчицької

Про підготовку кадрів у сфері використання ядерної енергії, проблеми будівництва Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів ВВЕР АЕС України та інші питання галузевих стандартів читачам часопису «TerminaL» розповіла заступниця директора Департаменту ядерної енергетики та атомно-промислового комплексу Міненерговугілля **Світлана Кульчицька**.

– Енергетична стратегія є базовим документом державної енергетичної політики, що визначає завдання і цілі розбудови енергетичного сектору на період до 2035р. Документ передбачає збереження наявної частки ядерної генерації у загальному виробництві електроенергії та реалізацію низки пріоритетних ініціатив та проєктів...

Звичайно, в умовах значного недофінансування галузі забезпечити її сталий розвиток та функціонування дуже складно...

На тлі стрімкого збільшення тарифів приватних генеруючих компаній ТЕС, які працюють за ціновими заявками («конкурентними тарифами»), ціна на електроенергію АЕС у 3,3 рази нижча, ніж у ТЕС (за січень-квітень 2018 р. відповідно 54,03 коп./кВт.год. та 179,68 коп./кВт.год). Тобто в енергетиці так звані «конкурентні ціни» в три з половиною рази вищі за ціни, визначені згідно з витратною методологією.

Така система не відповідає ціновим пропорціям АЕС і ТЕС країн з розвинутою ядерною енергетикою, в яких таке співвідношення сьогодні не перевищує 30%.

Питання необхідності встановлення НКРЕКП реального тарифу, який покриває основні потреби оператора ядерних установок сьогодні порушується на всіх рівнях – у комітетах Верховної Ради, міністерстві, на засіданнях громадських рад тощо.

Питання гарантування безпеки є пріоритетним над економічними, технічними, науковими та іншими цілями діяльності.

– Система підготовки кадрів в атомній енергетиці змінюється лише в бік удосконалення, відповідно до нових підходів у галузі. Одним з основних та найцінніших ресурсів НАЕК «Енергоатом» є кваліфікований персонал. Саме працівники компанії гарантують її сталий розвиток та ефективність. Відповідно до чинного законодавства держава сприяє забезпеченню достатньої кількості кваліфікованих кадрів з відповідним рівнем освіти для підтримки ядерних установок

на необхідному рівні безпеки та функціонування. У свою чергу, «Енергоатом» відповідає за безпечну експлуатацію установок та встановлює кваліфікаційні вимоги до персоналу, формує кадровий склад відповідної чисельності та кваліфікації, який дозволяє досягати поставлених цілей та гарантувати дотримання вимог і стандартів безпеки, ефективно використовувати та розвивати персонал.

– Розслідування однієї і тієї ж події (порушення) двома комісіями – ДП «НАЕК Енергоатом» і Міненерговугілля – дійсно є невиправданою дією, оскільки призводить до появи різних звітів і актів про розслідування однієї і тієї ж події, визначення різних причин, призначення різних коригувальних заходів з різними термінами їх виконання, до подвійного обліку однієї і тієї ж події. Тобто сьогодні в Україні діють два документи, які встановлюють різний порядок розслідування подій на АЕС: це інструкція Міненерговугілля (СОУ-Н МПЕ 40.1.08.551:2009) і положення Держатомрегулювання (НП 306.2.100-2004), які обидва зареєстровані у Мін'юсті, але які між собою зовсім не узгоджені.

Терминал, 24.09.2018

Ключова наша проблема –

уся тепла генерація була побудована в радянські часи – О.Домбровський
Фрагменти інтерв'ю в.о. голови Комітету Верховної Ради з питань
паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки,
депутата Верховної Ради 7-го та 8-го скликання Олександра Домбровського

– В українській енергетиці дійсно накопичилося чимало проблем. Значною мірою це стосується основних фондів у тепловій генерації, де екологічні норми та ступінь зносу генеруючих потужностей вже перевищили граничний рівень, а зношеність систем передачі та розподілення енергії призводять до значних виробничих втрат.

Останні десятиліття ставлення до української енергетики, на жаль, було занадто споживацьким. Використовувався весь той потенціал, який залишився нам ще з часів УРСР, створений попередніми поколіннями енергетиків. До слова, велика гідроенергетика вже налічує майже 80 років історії.

Виклики ж ядерної енергетики України напряму пов'язані з енергетичною безпекою нашої держави. Я б не називав атомну енергетику «підгалуззю». Скоріше, це фундамент української енергетики. Без нього ми б точно не могли розраховувати на той рівень енергетичної безпеки, який маємо нині, а також не змогли б дозволити собі розвиток ВДЕ.

– ... що стосується кадрової політики, то, на жаль, нині ми перебуваємо в глибокій кризі. Те, що треба гарантувати безпеку такої галузі, як енергетична, не викликає сумнівів. Ми опинились в обставинах, коли ризикуємо втратити кращі кадри – вони можуть поїхати з України.

– Коли півсотні енергетичних законопроектів, які пройшли комітет, які є високопрофесійними, «висять» в українському парламенті впродовж декількох років, оскільки до них «не доходять руки», – це ненормально. Для десятків законопроектів, які пройшли комітети, парламенту просто бракує часу.

– Ми виконали величезний обсяг роботи, який стосується законодавчого забезпечення незалежної роботи нашого енергетичного регулятора, пройшовши дуже непростий шлях. Досягли результату, в який мало хто вірив. Нині є п'ять із семи незалежних, високопрофесійних, конкурентних членів НКРЕКП.

– Нещодавно ми з **Юрієм Олександровичем Недашковським** та з керівництвом «Укренерго» **Всеволодом Ковальчуком** відкривали Дні української енергетики в Європейському Парламенті. І Юрій Олександрович робив презентацію, яку було сприйнято дуже позитивно. Звичайно, є питання, які потрібно вивчати, але в цілому Європа готова і хоче інтегруватися, хоче підставити плече, принаймні нашій електроенергетичній галузі.

Європейська правда, 26.09.2018

Енергетична суперечка ЄС та Росії: що змінить для України рішення СОТ

Анжела Махинова, Вікторія Микуляк

Наприкінці вересня Євросоюз подав апеляцію щодо деяких висновків, яких дійшла Група експертів у справі "ЄС – Енергетичний пакет" (DS476). Перш за все, що це за суперечка?

Ні для кого не секрет, що протягом тривалого часу ЄС був залежний від російського природного газу. Для того щоб вирішити цю проблему та вдосконалити функціонування внутрішнього енергетичного ринку, у 2009 році було прийнято Третій енергопакет. Європейська комісія вважала, що таким чином стане можливим створення інтегрованого та конкурентного енергоринку ЄС, що є найбільш вигідним способом для забезпечення надійних та доступних енергопоставок для громадян та бізнесу ЄС з можливістю вибору енергопостачальника.

Однак прийняття Третього енергопакету спричинило низку проблем для "Газпрому", який протягом останніх десятиліть інвестував у торгівлю, дистрибуцію газу, трубопроводи та газосховища в ЄС. У зв'язку з цим Росія ініціювала спір у СОТ проти ЄС.

У серпні цього року Група експертів завершила розгляд спору, за результатами чого було опубліковано відповідний звіт.

Більше детально до яких ключових висновків дійшла Група експертів дивіться в статті.

Значення для України

Рішення у справі DS476 є важливим для України з різних точок зору.

Нагадаємо, що Україна приєдналася до Енергетичного співтовариства і здійснює його імплементацію відповідно до своїх зобов'язань згідно з Протоколом про приєднання до Енергетичного співтовариства.

Україна вже має суттєві напрацювання. Одним із ключових досягнень у процесі імплементації Третього енергопакету є закон "Про ринок природного газу" від 9 квітня 2015 року (що передбачає базові засади для функціонування ринку газу, недискримінаційний доступ до ринку газу, вимогу про відокремлення) та закон "Про ринок електричної енергії" від 13 квітня 2017 року (який встановлює вимоги щодо поділу компаній за напрямками розподілу і передачі електроенергії, правила постачання електричної енергії споживачам тощо).

Окрім того, Кабінет міністрів України прийняв постанову "Про відокремлення діяльності з транспортування та зберігання (закачування, відбору) природного газу" від 1 липня 2016 року, що передбачає план реструктуризації НАК "Нафтогаз України" з метою відокремлення діяльності з транспортування та зберігання природного газу. Також законом "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг" від 22 вересня 2016 року закладено основу для функціонування незалежного регулятора відповідно до вимог

Третього енергопакету.

Зрозуміло, що подальша реалізація зобов'язань України в рамках Протоколу про приєднання до Енергетичного співтовариства до фінального вирішення спору є під питанням, оскільки якщо певні положення будуть оскаржені в СОТ, очевидно, що ЄС змінюватиме Третій енергопакет і Україні доведеться підлаштуватися під нові вимоги.

По-друге, результати спору важливі для України тому, що Україна відмовилася від закупівлі газу у "Газпрому", і в серпні 2018 року минуло 1000 днів без російського газу. Натомість газ закуповується в ЄС.

Тож чим відкритішим та конкурентнішим буде ринок газу в ЄС, тим краще буде для України.

Ну і наостанок, газ є специфічним товаром, який, незважаючи на стратегічність, поки що залишався поза увагою СОТ. Тож спір DS476 фактично проливає деяке світло на те, як Групи експертів розглядатимуть газ і газотранспортні системи в рамках СОТ.

Однак, безперечно, останнє слово буде за Апеляційним органом СОТ...

<https://www.eurointegration.com.ua/experts/2018/09/26/7087362/>

УНИАН, Деловая столица, 26.09.2018

НКРЭКУ должна проверить инвестпрограммы Укрэнерго - эксперт

Директор энергетических программ Центра Разумкова **Владимир Омельченко**, прокомментировал появившуюся в СМИ информацию о том, что Укрэнерго не осваивает выделенные ранее инвестиции: «Надо, чтобы НКРЭКУ посмотрела, как выполняется инвестпрограмма, как используются средства, насколько необходимыми являются и с какими затратами идут новые проекты, и только после тщательного аудита можно будет сказать, насколько нужно или не нужно повышать тариф для «Укрэнерго».

Эксперт подчеркнул, что в 2019 году заработает рынок электрической энергии, и тогда у компании так или иначе будет изменен тариф.

«Возможно, можно сохранить тариф «Укрэнерго», оставить его на прежнем уровне до июля 2019 года, когда заработает рынок электроэнергетики, и уже тот тариф, что будет в 2019 году, позволит компании реализовывать ее планы по инвестпрограммам», - считает Владимир Омельченко.

... в начале октября в НКРЭКУ пройдут слушания о пересмотре тарифа и увеличении финансирования инвестиционной программы на текущий год для ЧАО "Укрэнерго". Компания инициировала повышение тарифа до 63,57 коп/кВтч, ссылаясь на возросшие накладные расходы и попросила регулятора откорректировать инвестпрограмму.

УНИАН, 26.09.2018

Ernst&Young оцінила держпакет акцій "Центренерго" в 6 мільярдів

Про це йдеться в інформації про фінансові ризики та їх потенційний вплив на державний бюджет в 2019 році, опублікованій на сайті Міністерства фінансів.

Згідно з документом, у 2018 році з всіх об'єктів приватизації може бути проданий пакет акцій "Центренерго".

"З урахуванням строків погодження Фондом державного майна умов договорів з радниками і узгодження обраних на конкурсах радників Кабінетом

міністрів, підготовка до приватизації зазначених товариств може початися лише в кінці 2018 - початку 2019 року. Таким чином, в 2018 році може бути проданий пакет акцій розміром 78,289% статутного капіталу "Центренерго". Станом на серпень 2018 року компанія (Ernst & Young - УНІАН) визначила початкову ціну пакета акцій зазначеного товариства в сумі 5,985 мільярда гривень (225,48 мільйона доларів)", - йдеться в документі.

На початку вересня Кабінет міністрів затвердив графік підготовки до приватизації "Центренерго", згідно з яким проведення конкурсу з продажу пакета акцій підприємства відбудеться наприкінці листопада цього року.

10 травня Кабінет міністрів затвердив перелік підприємств великої приватизації на 2018 рік.

"Центренерго" потрапила в число об'єктів великої приватизації на цей рік, причому саме з неї планують розпочати цей процес.

Аудиторсько-консалтингова компанія Ernst & Young є радником з приватизації "Центренерго".

Інформація на цю тему – Укрінформ, 27.09.2018 "Приватизація в Україні: чим "лякає" вона іноземних інвесторів?", Владислав Обух.

Урядовий портал, 27.09.2018

Заступник Міністра енергетики та вугільної промисловості України з питань європейської інтеграції Н. Бойко бере участь у 27-му засіданні Комітету зі сталої енергетики Європейської економічної комісії ООН

На панельній дискусії щодо політичного діалогу з питань сталої енергетики в регіоні ЄЕК ООН **Н. Бойко** виступила з доповіддю на тему: **«Шляхи до сталої енергетики в контексті подолання викликів глобальній та регіональній енергетичній безпеці»**.

Також у своєму виступі наголосила, що:

«Нові виклики, які стоять перед Україною, зокрема й агресія РФ, чітко знайшли відображення на нагальності формування системи гарантування енергетичної безпеки держави та особливої уваги до забезпечення стійкості роботи ПЕК. Ми чітко усвідомлюємо, що зараз перед нами стоять такі виклики, як підвищення ризиків терористичних атак, збільшення кількості кібератак на енергетичні об'єкти, руйнування та пошкодження об'єктів інфраструктури в зоні проведення операції об'єднаних сил, втрата доступу до енергетичних об'єктів та інфраструктури внаслідок анексії Криму, Україна посилено працює над задачами диверсифікації джерел та маршрутів постачання енергетичних ресурсів та розбудовує систему захисту критичної інфраструктури».

27-ме засідання Комітету зі сталої енергетики ЄЕК ООН відбувається 26-27 вересня 2018 року у Палаці Націй (м. Женева, Швейцарська Конфедерація).

«ДЕНЬ», 27.09.2018

Уряд може відмовитись підвищувати ціни на газ через відсутність траншу МВФ

Кабінет міністрів України може продовжити термін дії спеціальних зобов'язань Нафтогазу, відповідно до яких газ населенню продається за зниженою ціною, ще на місяць через відсутність траншу Міжнародного валютного фонду. Про це повідомив міністр соціальної політики України **Андрій Рева**.

"Постанова про спецзобов'язання — якщо не буде досягнуто домовленості про нову ціну на газ, не буде погоджено з міжнародними партнерами — існує вірогідність, що дія цієї постанови буде продовжена і надалі. Ми не виключаємо ніяких варіантів у цьому питанні", — заявив Рева. Також Рева додав, що на засіданні уряду 26 вересня питання підвищення цін на газ для населення не обговорювалось.

Интерфакс-Украина, Энергореформа, УНИАН, ЛигаБизнесИнформ, 27.09.2018

Подільський суд Києва не визнав рішення російського суду про стягнення з "Укрінтеренерго" \$6,7 млн на користь "Інтер РАО ЄЕС"

Подільський районний суд Києва відмовив у визнанні та виконанні на території України рішення Міжнародного комерційного арбітражного суду (МКАС) при ТПП РФ про стягнення з ДП "Укрінтеренерго" \$6,7 млн на користь російського ЗАТ "Інтер РАО ЄЕС", повідомила прес-служба "Ілляшев і Партнери" (представляє інтереси "Укрінтеренерго").

"Спір стосується постачань російської електроенергії на території Луганської та Донецької областей у 2014-2015 роках. Суд повністю відмовив у задоволенні клопотання і постановив, що українське держпідприємство не повинно виплачувати 190 млн грн на користь російського монополіста. Ми були переконані в бездоганності правової позиції "Укрінтеренерго" в цій справі й раді справедливому та неупередженому вирішенню спору", - цитує прес-служба старшого партнера юридичної фірми **Романа Марченка**.

... раніше юристам вдалося не допустити отримання "Інтер РАО ЄЕС" виконавчого листа в Росії за вимогами до "Укрінтеренерго". Спір було передано на розгляд українського суду.

Четверта влада, Кореспондент, 27.09.2018

Британцы построят в Украине уникальную электростанцию

Британская Touchstone Capital Group планирует построить в Украине уникальную электростанцию.

Компания представила проект строительства оффшорной комбинированной ветро-солнечной электростанции.

Об этом сообщается на сайте Министерства энергетики и угольной промышленности по итогам встречи профильных специалистов ведомства с представителями британской компании.

"На встрече представителями компании был презентован уникальный не только для Украины, но и для ближайших соседних стран проект оффшорной комбинированной ВЭС-СЭС гигаватного класса мощности. Его дополнительным преимуществом является наличие собственных балансирующих мощностей, что позволит обеспечить более равномерный график производства электроэнергии", - сообщило министерство.

В проекте предусмотрено использование более 30% доли комплектующих отечественного производства.

Компания Touchstone Capital Group занимается управлением имуществом, развитием проектов в сфере возобновляемой энергетики, оперируя средствами китайских и других международных инвесторов.

Как сообщалось ранее, доля солнечной и ветряной энергетики в выручке от генерации в Украине составила 9%.

Установленная мощность возобновляемых источников электроэнергии в первом полугодии 2018 увеличилась примерно на 400 МВт, из них 280 МВт приходится на солнечные электростанции.

Украинские новости, 27.09.2018

Кучеренко объяснил, почему критики Роттердама+ не замечают рост цен на газ

Экс-министр ЖКХ **Алексей Кучеренко** говорит: "Меня начинают раздражать уже очень сильно узкие эксперты, которые цепляются в одну конкретно проблему, которая есть действительно "Роттердам+", и абстрагируются абсолютно от газа, от тепла, от воды. Тот же самый господин **Герус**, при всем уважении к нему, он исключительно рассматривает все проблемы дальше с точки зрения электроэнергии. Причем, не понимая, что вода в цене растет не только из-за электроэнергии, а из-за других воровских схем. Но он все это связывает с "Роттердамом+". Подорожание электротранспорта он тоже с "Роттердамом+". Грубо говоря, одна группа борется с другой за потребителя и пытается уменьшить платежи своих конкурентов для того, чтобы увеличить свою маржу. То есть, меня возмущает этот подход, я категорически его не приемлю".

По мнению Алексея Кучеренко, выборочное внимание к вопросам угля и электроэнергии обусловлено зависимостью многих политиков от источников финансирования.

"Эти уважаемые депутаты такие оптимисты, они все сконцентрировались в борьбе с "Роттердамом+", но ничего не говорят о "Нефтегазе". Знаете почему? Потому что они все так или иначе связаны с деньгами далекими, грантами, а они знают, что наш славный "Нефтегаз" и два наших замечательных гиперменеджера Коболев и Витренко, что они как бы тоже поддерживаются оттуда же. Поэтому для них (политиков и экспертов) тема "Нефтегаза" - это табу, а вот тема угля – это вперед, ура! Это связано исключительно с тем, что источники финансирования великих, так сказать, этих правдолюбных движений, они одинаковые", - сказал эксперт.

Проблемой тарифной экспертизы экс-министр назвал отсутствие независимых экспертов, комплексно анализирующих проблемы энергетики и тарифов.

"Универсальных людей, которые бы реально понимали всю эту тарифную прорву, схемную и реально высказывали свою позицию, практически нет. Поэтому, когда вы говорите "известные эксперты" - ну, эксперты. Экспертов много, а вот реального омбудсмена, который бы полноценную картину государственного регулирования видел, его нет у нас сегодня", - посетовал Кучеренко.

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 27.09.2018

Газова революція триває

Олег Громов

Уряд може змінити механізм постачання блакитного палива населенню, щоб не було преференцій облгазам і монопольним посередницьким структурам

Торік частка НАК «Нафтогаз України» на вітчизняному нерегульованому ринку блакитного палива становила 12 відсотків. Пряма економія підприємства за рахунок імпорту з ЄС, а не від російського Газпрому становила 1,29 млрд доларів. Газпром же має заплатити Нафтогазу за невиконання рішення Стокгольмського арбітражу вже понад 110 млн доларів штрафу.

Про це днями повідомив на прес-конференції головний виконавчий директор

Групи Нафтогаз **Юрій Вітренко**. «Порівняно з довоєнним 2013 роком ми збільшили свою частку в надходженнях до держбюджету всемеро. Але ми все ще маємо дефіцит газу. Так, лише у жовтні Україна повинна імпортувати близько 600 мільйонів кубометрів палива», — зазначив він.

Задля розв'язання цих проблем Нафтогаз заснував три дочірні компанії для постачання газу, які отримали необхідні ліцензії від регулятора. Мета заснування компаній — зробити прозорим кожний із сегментів постачання блакитного палива.

Компанія імпортуватиме газ та продаватиме його за ринковою ціною своєму торговому підрозділу Нафтогаз Трейдинг. Укргазвидобування також продаватиме газ Нафтогаз Трейдингу за ринковою ціною.

Вони, в свою чергу, забезпечуватимуть газом виробників тепла та населення. Умови продажу і ціну газу для цих споживачів встановлюватиме уряд, як і нині.

Юрій Вітренко зазначив, що нова система потрібна в першу чергу для прозорості кожного сегмента бізнесу. «Кожна компанія матиме окрему звітність, її доходи і витрати можна буде побачити і проаналізувати. Ніяких премій «за Стокгольм», зарплат правління там не буде, лише витрати і доходи, пов'язані з конкретним сегментом бізнесу. Можна буде чітко обґрунтувати (або ж спростувати) тезу, що Нафтогаз прибутковий лише завдяки перегляду цін для населення. Кожен охочий зможе оцінити ефективність роботи та державного регулювання у цих сегментах ринку», — впевнений він.

За рахунок доходів з інших джерел, наприклад, транзиту, Україна крос-субсидуватиме український видобуток газу. «Не має бути преференцій для посередників між Нафтогазом і населенням. Навіть за умови постачання за регульованою, зменшеною ціною облгази продовжують нарощувати заборгованість перед Нафтогазом», — вважає головний виконавчий директор Групи Нафтогаз.

На відміну під промисловості, з 1 жовтня ціни на газ для населення залишаться незмінними. Проте в Групі Нафтогаз ще не знають, яку ціну визначить уряд, адже, як зазначалося вище, саме він регулює всі відносини на ринку газопостачання населенню

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/gazova-revolyuciya-trivaye/>

ЯДЕРНА ЕНЕРГЕТИКА ТА ПРОМИСЛОВІСТЬ

Енергореформа, 18.09.2018

Ольга Кошарная: Я с пессимизмом смотрю на будущее "обновленной" Комиссии

“Енергореформа” продолжает публиковать экспертные оценки решений нового состава НКРЭКУ по итогам первых ста дней работы Регулятора.

Ольга Кошарная, директор по вопросам информации и связям с общественностью ассоциации “Украинский ядерный форум”:

Закон о НКРЭКУ, как и Закон о рынке электроэнергии, стали результатом политического компромисса между фракциями в ВР. С самого начала было ясно, что в существующем виде НКРЭКУ не является органом, определенным Конституцией Украины, и у меня были сомнения в процессе подготовки законопроекта о НКРЭКУ: можно ли построить правильную независимую структуру на неправильно заложенном фундаменте?

Первые 100 дней работы обновленного состава НКРЭКУ меня убедили, что декларируемые народными депутатами, при обсуждении законопроекта, независимость и незаангажированность Комиссии, были не более, чем голубые мечты.

Первый «звонок» случился 12 июля 2018 г, когда член НКРЭКУ **Дмитрий Коваленко** во время Комитетских слушаний Комитета ВР по ТЭК, посвященных проблемам и перспективам ядерной энергетики, во время своего выступления стал демонстрировать манипулятивные слайды, изготовленные еще при **Д. Вовке**, доказывающие, что атомщикам не надо повышать заработную плату...

Второй «звонок», а вернее, уже «набат», прозвучал в интервью главы НКРЭКУ **О. Кривенко** агентству «Интерфакс-Украина» от 10 сентября...

Чего стоит только ее фраза: «Я сподіваюся, що низькі тарифи "Енергоатома" стимулюватимуть всі інші генеруючі підприємства до зниження тарифів, а не навпаки. Звісно, якщо ми не регулюватимемо ціни, "Енергоатом" свій тариф підвищить. Бо їм завжди мало. Але, сподіваюсь, вони обмежаться розумними рамками – такими, які будуть прийнятними для всіх учасників».

Впереди у НКРЭКУ очень напряженный период по разработке и утверждению огромного массива документов в связи с приближающимся часом «Ч» по началу работы новой модели рынка электроэнергии. Но я уверена, что рынок не начнет работу в определенное законом время. Я с пессимизмом смотрю на будущее этой «обновленной» Комиссии и, соответственно, рынка электроэнергии в нашей стране с таким регулятором, который игнорирует свою миссию: балансировать интересы потребителя, государства и бизнеса, а не играть на стороне одного из субъектов рынка в ущерб и потребителям, и государству.

Державна інспекція ядерного регулювання України, Урядовий портал, 18.09.2018

Розпочала роботу 62-а сесія Генеральної Конференції МАГАТЕ

17 вересня 2018 року у м. Відень (Республіка Австрія) розпочала роботу чергова 62-а сесія Генеральної Конференції МАГАТЕ.

На початку засідання країни-учасниці одностайно підтримали призначення Президентом Генеральної конференції представника від Східноєвропейської групи країн. Президентом 62-ї сесії було обрано Голову Органу ядерного регулювання Словацької Республіки пані **Марту Зіякову**.

Учасники Генеральної конференції заслухали звернення від імені Генерального Секретаря ООН, Генерального Директора МАГАТЕ та новообраного Президента Генеральної конференції. Розпочались загальні дебати країн-членів МАГАТЕ.

Україну на Генеральній Конференції представляє офіційна делегація на чолі з Головою Державної інспекції ядерного регулювання України **Г. Плачковим**. До складу делегації входять представники Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, Верховної Ради України, Державного Агентства з управління зоною відчуження, Адміністрації Президента України, ДП НАЕК «Енергоатом», ДП ДНТЦ ЯРБ.

У своєму виступі в ході загальних дебатів Голова Держатомрегулювання **Г. Плачков** підкреслив вагомі результати МАГАТЕ у виконанні визначених статутом завдань в сфері нерозповсюдження, забезпечення ядерної безпеки та захищеності. Григорій Плачков подякував МАГАТЕ за незмінну позицію щодо визнання АРК Крим невід'ємною частиною території України. Україна була однією з країн-засновниць МАГАТЕ і активно підтримує Агентство у його програмах та

ініціативах. Зокрема важливими для України є проекти в рамках Програми Технічного Співробітництва спрямовані на підтримку реалізації заходів зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та поводження з РАВ.

Голова Держатомрегулювання Г. Плачков в перший день Генеральної конференції також зустрівся з Міністром енергетики США **Ріком Пері**. В ході зустрічі обговорили питання співробітництва з США в енергетичній сфері та стан реалізації діючих проектів.

Додаткова інформація на цю тему – Урядовий портал, 17.09.2018 «Україна вперше представляє стенд "Чорнобиль - територія змін" на міжнародній виставці у Відні». «Для нашої команди вперше представляти Україну на авторитетному заході з власним стендом чорнобильської тематики - це дуже відповідальна справа і честь. Позаду більше півроку підготовчих робіт із залученням помічників та міжнародної підтримки для повної реалізації нашої творчої ідеї за 1300 кілометрів від України. Сподіваюсь нам вдасться гідно представити досягнення в подоланні наслідків аварії на ЧАЕС та зацікавити експертів і потенційних партнерів задля впровадження нових суспільно важливих проектів на території зони відчуження», – акцентував Голова ДАЗВ **Віталій Петрук**.

Відкрила виставку в.о. Гендиректора **Мері Еліс Хейворд**, яка наголосила, що трагедії Чорнобиля і Фукусіми - це те, що об'єднало всю світову спільноту задля ліквідації наслідків аварій на атомних станціях. МАГАТЕ направляє свою діяльність на те, щоб забезпечити безпеку всього світу і недопустити подібних аварій у майбутньому.

Також всі охочі зможуть здійснити віртуальну подорож найпопулярнішими місцями зони відчуження за допомогою спеціальних окулярів та побачити масштаби зони та її головні об'єкти на великому макеті карти.

ХАЕС, 18.09.2018

Хмельницьку АЕС відвідали представники Всеукраїнської Енергетичної Асамблеї

Представники Громадської спілки **«Всеукраїнська Енергетична Асамблея»**, які нещодавно перебували на ХАЕС, ознайомилися з екологічними аспектами діяльності атомної станції, системою безпеки праці, технологією виробництва, а також підготовкою та підвищенням кваліфікації персоналу енергопідприємства.

Головним під час візиту гості відзначили не лише демонстрацію об'єктів та відповідних процесів на атомній станції, а безпосереднє та дружнє спілкування із атомниками, які надали вичерпні відповіді на всі питання.

Розповідаючи про цілі Громадської спілки **«Всеукраїнська Енергетична Асамблея»**, перший заступник Голови Ради Спілки **Юрій Саква** зауважив, що основа діяльності організації - лобіювання інтересів енергопідприємств та вирішення їх в комплексі з усіма проблемами в українському енергетичному секторі, серед яких АЕС займають ключову позицію.

За словами заступника виконавчого директора з якості та управління з міжструктурних комунікацій та інформаційної підтримки ДП **«НАЕК «Енергоатом» Андрія Велітченка**, який супроводжував гостей зі сторони Компанії, такий візит, не лише сприятиме розвитку партнерських відносин, а й об'єднанню зусиль навколо вирішення важливих завдань, які стоять на шляху досягнення стратегічних цілей Енергоатома.

Енергоатом, ХАЕС, 19.09.2018

На Хмельницькій АЕС здійснено постсертифікаційний аудит відповідності вимогам міжнародним стандартам

17-18 вересня 2018 року на ХАЕС було здійснено технічний нагляд (другий постсертифікаційний аудит) відповідності вимогам міжнародних стандартів ISO 9001:2015 (система управління якістю), ISO 14001:2015 (система екологічного керування) та OHSAS 18001:2007 (управління гігієною та безпекою праці) за інтегрованою системою управління НАЕК "Енергоатом". ВП ХАЕС перший відокремлений підрозділ, який проходить аудит. Загалом, технічний нагляд за інтегрованою системою управління Компанії триматиме протягом вересня - жовтня цього року.

Цьогорічний аудит відбувся у ряді підрозділів Хмельницької АЕС за різними напрямками діяльності...

Постсертифікаційний аудит проводився представниками ТОВ "Інтернешнл Менеджмент Системс", яке надає в Україні послуги з сертифікації систем управління на відповідність вимогам міжнародних стандартів у всесвітньо визнаній системі сертифікації TUV NORD CERT акредитованої в німецькому органі з акредитації – DakkS (Deutsche Akkreditierungsstelle GmbH). Загальновідомо, що міжнародна сертифікація - це демонстрація спроможності, відповідальності та конкурентоспроможності Енергоатома на світовому ринку.

Остаточні підсумки здійсненого аудиту будуть озвучені у місті Києві на заключній нараді за участю керівництва Компанії.

Українські Новини, Енергореформа, 19.09.2018

У січні-липні Україна купила ядерного палива у російської "ТВЕЛ" на \$173,2 млн, у Westinghouse - на \$74,9 млн

У січні-липні 2018 року Україна імпортувала з Росії (компанія "ТВЕЛ") ядерного палива на суму 173,236 млн доларів, а також купила у компанії Westinghouse (з виробничих потужностей в Швеції) на 74,867 млн доларів, дані Державної служби статистики.

В 2017 році Україна збільшила в грошовому обчисленні імпорт ядерного палива компанії Westinghouse на 1,6% з 161,925 млн доларів до 164,458 млн доларів, а у компанії "ТВЕЛ" знизила на 4,6% з 386,782 млн доларів до 368,964 млн порівняно з імпортом в 2016 році.

У 2017 році частка палива Westinghouse в сумарному імпорті становила 41,4%.

РАЕС, 19.09.2018

РАЕС на шляху до переходу на повний електронний документообіг

Рівненська АЕС є одним із передових підприємств в Україні за напрямком вдосконалення системи електронного документообігу (ЕДО). Для застосування сучасного підходу до управління документацією фахівці РАЕС відслідковують кращі практики впровадження ЕДО на українському ринку.

З 2015 року на РАЕС діє автоматизована система управління документацією (АСУД), яку було розроблено ІТ-фахівцями підприємства з метою автоматизації процесів управління документацією на всіх етапах її життєвого циклу та з метою поступового переходу на електронний документообіг. Тож сьогодні АСУД існує, більшою мірою, як система поводження з електронними копіями документів. Перехід на повноцінний ЕДО передбачає функціонування системи управління

оригінальними цифровими документами із застосуванням електронного цифрового підпису (ЕЦП). Автоматизацію процесу ЕДО на Рівненській АЕС доручено окремій групі спеціалістів. Двічі на місяць відбувається контроль реалізації чергового етапу проекту з боку заступника генерального директора РАЕС з якості та управління Віктора Кравця.

KievVlast, 20.09.2018

Укрэнерго прокладывает линию “Чернобыльская АЭС - Северная” на электрическую подстанцию “Киевская”.

НЭК “Укрэнерго” попросила у Горгана кусочек земли на территории Мирчанского лесничества для прокладки линии электропередач мощностью 330 кВ.

Об этом стало известно из распоряжения КОГА “О предоставлении государственному предприятию “НЭК” Укрэнерго” в постоянное пользование земельного участка лесного фонда государственной собственности с изменением его целевого назначения” (от 7 сентября 2018 года №495).

Речь идет об участке площадью с кадастровым номером площадью 0,0044 га с кадастровым номером 3221085900:10:002:0020, находящемся на территории Мирчанского сельского совета Бородянского района Киевской области. Согласно документа, глава КОГА Александр Горган распорядился утвердить проект землеустройства, разработанный ЧП “Интергеостиль”, и изъять данный участок из владения государственного предприятия “Клавдиевское лесное хозяйство” в пользу Укрэнерго.

Все это для того, чтобы “Укрэнерго” могла поставить там столб ЛЭП и протянуть линию напряжением 330 кВ “Чернобыльская АЭС - Северная” на электрическую подстанцию напряжением 750 кВ “Киевская”.

“Технологический процесс строительства предусматривает осуществление монтажных работ на участке протяженностью 8,3 км существующей ВЛ 330 кВ ЧАЭС-Северная предусматривается установка анкерно-угловых опор, замена фазного провода и грозозащитного каната”, - говорится в сообщении на сайте.

Напомним, в столице тем временем в течении двух лет должно быть построено две электрические подстанции – “Аркада” и “Славутич” общей проектной мощностью 252 МВА, согласно утвержденной НЭК “Укрэнерго” схеме развития электрических сетей 35-110 кВ и выше в течение 2017-2031 гг.

РАЕС, 21.09.2018

Інтегрована система управління РАЕС відповідає міжнародним стандартам

З метою оцінки та підтвердження відповідності інтегрованої системи управління (ІСУ) НАЕК «Енергоатом» вимогам міжнародних стандартів ISO 9001:2015 (система управління якістю), ISO 14001:2015 (система екологічного управління) та OHSAS 18001:2007 (система управління гігієною та безпекою праці) на майданчику Рівненської АЕС відбувся другий постсертифікаційний аудит.

На заключній нараді серед позитивних практик на Рівненській АЕС аудитори ТОВ «ІМС» відзначили високий рівень критеріїв відбору персоналу, застосування бенчмаркінгу для покращення виробничої діяльності, постійне впровадження новітніх автоматизованих електронних систем, розвиток управлінського потенціалу працівників шляхом проведення тренінгів для керівників та створення спеціального кадрового резерву.

... під час оголошення попередніх результатів аудиту, заступник генерального

директора з якості та управління **Віктор Кравець**, зауважив, що усі надані «потенціали покращення» обов'язково будуть враховані та стануть основою для подальшого підвищення ефективності інтегрованої системи управління РАЕС, адже покращення вже існуючої системи є запорукою динамічного розвитку підприємства.

Щорічні наглядові аудити органом із сертифікації є незалежним підтвердженням досягнутого рівня відповідності міжнародним стандартам, виконання атомною електростанцією поставлених завдань з безперервного вдосконалення для ефективного вирішення виробничих завдань і досягнення встановлених стратегічних цілей.

Укринформ, 25.09.2018

У Кропивницькому виготовлятимуть системи безпеки для реакторів США

Компанії "Curtiss-Wright Corporation" (Сполучені Штати Америки) та "Radics LLC" (Україна) у Кропивницькому підписали Угоду про стратегічне партнерство.

Про це повідомляє прес-служба Кіровоградської ОДА.

«Відповідно до угоди, американська компанія поставлятиме продукцію, вироблену в Україні на базі платформи RadICS, для атомних станцій, дослідницьких ядерних установок і національних лабораторій Міністерства енергетики США. Одним із кроків реалізації угоди стане надання українською компанією "Radics LLC" інжинірингової підтримки американській компанії "Curtiss-Wright Corporation" щодо реалізації процесів розробки програмного забезпечення для АЕС, яке відповідає усім вимогам Комісії з ядерного регулювання США (NRC)», - йдеться в повідомленні.

Як зазначили в прес-службі ОДА, угоду підписали віце-президент корпорації "Curtiss-Wright Corporation" **Курт Мітчелл** та директор компанії "Radics LLC" **Антон Андрашов**.

У відомстві також додали, що офіційне партнерство між компаніями "Radics LLC" і "Curtiss-Wright Corporation" для світової атомної спільноти буде оголошено на 11 Міжнародному семінарі з використання програмованих логічних інтегральних схем на АЕС.

"Radics LLC" було створено кілька років тому як дочірню компанію ПАТ "НВП "Радій" для роботи за американськими нормами і стандартами. Потужності ПАТ "НВП "Радій" розташовані на території Кропивницького.

Терминал, 25.09.2018

За атомною енергетикою – майбутнє,

і це означає, що ми повинні працювати в одній команді

Фрагменти інтерв'ю Валерія Матова, голови професійної спілки

– З моменту створення, а саме з 1992 р., коли фактично створювалася профспілка працівників атомної енергетики і промисловості, ми в основу поклали принцип двох ланок. Ми маємо центральний апарат і первинні організації. Проміжні профспілкові інстанції нам не потрібні, тому ми дуже оперативно реагуємо на будь-яку інформацію знизу. За такої структурної побудови ми зуміли ще й сконцентрувати профспілкові кошти – членські внески, а це 1% від заробітної плати.

- ... Ми втрачаємо можливості розвиватися і вкладати нові засоби та технологічні можливості у підвищення безпеки. Що стосується інфраструктури, то треба говорити відверто. У нас не просто створювалися і будувалися міста, де

базовим підприємством була АЕС. Біля станції будували об'єкти культури і спорту, медичні і освітні установи. Це структури, які гарантують певний рівень безпеки експлуатації об'єкту підвищеного ризику. Бо коли працівник станції приходив на зміну знаючи, що він не має проблем з тим, аби влаштувати дитину до дитсадка чи відправити до школи, отримати якісне медичне обслуговування – це і є частина безпеки. А це найголовніше.

– ... Сподіваємося, що Законопроект №3131 розглядатимуть восени. Проект закону дуже простий. У тарифі були передбачені гроші на капітальне будівництво, за рахунок якого підприємство, тобто атомні станції, виконували програму «Житло»... Це сумарно по всіх майданчиках в Енергодарі, Нетішині, Южноукраїнську, Вараші. Два з половиною роки будинки стоять. Охороняються, освітлюються, опалюються, але не заселяються. Чому? З однієї простої причини. Державне підприємство без рішення не може передати це житло. Притому передати не безкоштовно, а під позики, під кредити. На десять років. Ми таким чином прив'язуємо людину до місця роботи. Проста, законна річ. Ось прийшла молода людина після вишу до нас. Його ще десять років треба готувати. А ми таким чином зацікавили його, і як фахівець він росте. Законопроект дозволяє державному підприємству на законних підставах передавати це житло працівникові за гроші. Людина працює, живе у квартирі, заводить сім'ю, потихеньку гроші виплачує, а ми маємо можливість за ці кошти будувати інше житло. Все просто. Ми вирішуємо і цю соціально значущу проблему.

Повну версію інтерв'ю читайте у часописі «TerminaL».

Українські Новини, 26.09.2018

Україна і НАТО запустили проект із ліквідації могильника радіоактивних відходів "Цибулеве" в Кіровоградській області

Україна та Організація Північноатлантичного договору (НАТО) запустили проект із ліквідації могильника радіоактивних відходів "Цибулеве" у Кіровоградській області.

Про це під час прес-конференції повідомив голова Державного агентства з управління зоною відчуження **Віталій Петрук**.

"Хочу сказати, що роботи на "Цибулеве" планується здійснити за тими ж механізмами, які були здійснені на "Вакуленчуці". По-перше, будуть проведені радіаційне обстеження об'єкта, вивчення історичних даних про майданчик, радіологічні та екологічні дослідження. По-друге, буде підготовлено відповідне технологічне рішення, здійснено попередню обробку радіоактивних відходів, їх вилучення, кондиціонування, упаковку у відповідні контейнери і транспортування до місць поховання", - сказав він.

Також проект передбачає рекультивацию і відновлення території сховища.

Вартість проекту - 1,5 млн євро, він розрахований на 18 місяців.

Зазначається, що в 2016 році Україна спільно з НАТО почала перший пілотний проект із захоронення радіоактивних відходів.

Зокрема першим за ступенем небезпеки було визначено об'єкт "Вакуленчук" Державної прикордонної служби (Житомирська область).

Його ліквідацію було успішно виконано за допомогою НАТО протягом 2016-2017 років.

Держатомрегулювання, 26.09.2018

26 вересня 1977 року День народження атомної енергетики України

Рівно 41 рік тому 26 вересня 1977 року о 20.19 був включений в електричну мережу турбогенератор №2 енергоблоку №1 Чорнобильської АЕС.

Таким чином на території України почав виробляти електроенергію перший атомний енергоблок.

Незважаючи на те, що Акт прийняття енергоблоку №1 Чорнобильської АЕС в експлуатацію був підписаний 14 грудня 1977 року, а виведення цього енергоблоку на проектний рівень потужності відбулося 24 травня 1978 року саме цей день – 26 вересня небезпідставно вважається Днем народження атомної енергетики України.

До речі, до складу зміни, що здійснювала пуск енергоблоку № 1 Чорнобильської АЕС, входили фахівці, що у подальшому працювали в Держатомрегулювання:

Штейнберг Микола Олександрович – на той час - старший інженер з управління блоком № 1;

Крят Анатолій Васильович – на той час - начальник зміни реакторного цеху.

Вітаємо всіх фахівців, що працюють в галузі атомної енергетики України та бажаємо подальшої плідної праці щодо розвитку та безпечного використання ядерної енергії.

Енергоатом, УНН, 26.09.2018

Учасники громадського обговорення підтримали проекти тарифу та інвестпрограми Енергоатома на 2019 рік

Учасники публічного обговорення проекту тарифів на електричну та теплову енергію, що виробляється на атомних електростанціях на 2019 рік та проекту Інвестиційної програми АЕС НАЕК «Енергоатом» на 2019 рік в цілому підтримали документи, запропоновані до обговорення. Громадські обговорення у форматі відеоконференції одночасно відбулись 24 вересня у Дирекції НАЕК «Енергоатом» а також на Запорізькій АЕС, Рівненській АЕС, Южно-Українській АЕС та Хмельницькій АЕС. В обговоренні, зокрема, взяли участь керівники підрозділів Енергоатома, генеральні директори атомних електростанцій, мери міст-супутників АЕС та представник Київської облдержадміністрації.

В статті наведені тези виступів:

Тимчасово виконуюча обов'язки віце-президента Енергоатома, директор з фінансів та бюджетування Компанії **Анжела Депенян** нагадала, що у документах, які Енергоатом у встановленому порядку подавав до НКРЕКП, тариф на відпуск електроенергії з АЕС на 2018 рік було обґрунтовано на рівні 71,5 коп. за 1 кВт-год. «Однак з 1 жовтня поточного року, відповідно до постанови НКРЕКП, для Енергоатома затверджено тариф у 55,76 коп. за 1 кВт-год. Відтак у тарифі, який запрацює для компанії з жовтня, не враховано цілу низку витрат компанії, а загалом дефіцит за тарифом складає понад 13 млрд грн. У тому числі у складі загальної вартості свіжого ядерного палива не враховано фактичну ціну уранового оксидного концентрату українського виробництва, яка затверджена протоколом наради Міненерговугілля від 18 липня 2017 року. Таким чином, за встановленого з 1 жовтня тарифу, річний дефіцит коштів на закупівлю свіжого ядерного палива становитиме 1,5 млрд грн. Річна потреба у коштах на оплату праці та єдиний соціальний внесок Компанії, розраховані відповідно до порядку затвердженого постановою НКРЕКП

від 26 жовтня 2015 року (№ 2645), повинна скласти 11 млрд 616 грн, тоді як відповідно до нового тарифу ця сума складатиме 9 млрд 386 млн грн, відтак річний дефіцит за цим напрямком становитиме 2 млрд 230 млн грн», - наголошує А. Депеня...

Серед найбільш дефіцитних статей, встановленого для Енергоатома тарифу, зазначила капітальні вкладення. «Річна потреба Енергоатома у фінансуванні цього напрямку, сформована відповідно до скоригованої Інвестиційної програми, яка погоджена Міненерговугілля, складає 8 млрд 628 млн грн, з яких у тарифі враховано лише 3 млрд 244 млн, таким чином дефіцит сягає 5 млрд 384 млн.

У свою чергу т.в.о. директора з економічних питань, директор Департаменту тарифної політики та управління витратами Енергоатома **Любов Шаніна** повідомила, що розрахунок проектів тарифів Компанії на 2019 рік було здійснено не лише відповідно до внутрішніх документів Енергоатома, але й з урахуванням постанов НКРЕКП від 1 серпня 2017 року (№ 990) та від 30 червня 2018 року (№866).

Любов Шаніна наголосила, що після врахування низки уточнень, які були опрацьовані під час відкритого обговорення, та з урахуванням прогнозних показників виробничої діяльності Енергоатома на наступний рік, необхідний тариф на відпуск електроенергії АЕС на 2019 рік складає 90,19 коп за 1 кВт-год, а на теплову енергію – 145,29 грн за 1 Гкал. Саме такий розмір тарифів буде подано на розгляд НКРЕКП з відповідним обґрунтуванням.

З доповіддю щодо обґрунтування Інвестиційної програми Енергоатома на 2019 рік виступила директор з інвестицій та перспективного розвитку Енергоатома **Тетяна Амосова**. Вона наголосила, що головним документом, який покладено в основу Інвестиційної програми Енергоатома на 2019 рік, є розпорядження Кабінету міністрів України від 6 червня 2018 року «Про затвердження плану заходів з реалізації етапу «Реформування енергетичного сектору (до 2020 року) «Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність». «Усі заходи, передбачені цим планом, увійшли до нашої Інвестиційної програми. Найбільш важливим напрямком програми є заходи з підвищення безпеки енергоблоків АЕС та продовження термінів їх експлуатації, на що передбачено 18 млрд 195 млн грн, які становлять 70% загального обсягу коштів, необхідних для реалізації Інвестиційної програми Енергоатома на 2019 рік. Наступний напрямок - будівництво об'єктів, що забезпечують збільшення виробництва електроенергії, у тому числі шляхом зняття існуючих обмежень і створення заміщуючих потужностей, а також безпечне зберігання відпрацьованого ядерного палива та переробку радіоактивних відходів. На відповідні заходи необхідно 5 млрд 194 млн грн, тобто 20% загального обсягу інвестиційної програми. Інші капітальні вкладення і заходи з охорони праці - 2 млрд 77 млн грн або 8% загального обсягу капітальних інвестицій. Фізичний захист ядерних установок та ядерних матеріалів - 514 млн грн або 2% загальної суми інвестицій», - уточнила Тетяна Амосова.

Говорячи про джерела фінансування Інвестиційної програми, Тетяна Амосова зазначила, що 40% загального обсягу Інвестиційної програми планується реалізувати за рахунок міжнародних кредитів. «Ці кошти заплановані для реалізації заходів Комплексної зведеної програми підвищення безпеки діючих блоків, будівництва Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива українських АЕС, а також на заходи щодо впровадження технології Holtec на всіх вітчизняних АЕС», - уточнила директор з інвестицій та перспективного розвитку Енергоатома

Таким чином, підкреслює директор з інвестицій та перспективного розвитку

Енергоатома, Інвестпрограму збільшено на 175 млн грн за рахунок прибутку. «Інші джерела фінансування залишилися без змін», - підсумувала Тетяна Амосова.

Учасники обговорень підтримали пропозиції та зауваження, надані до проектів тарифу та Інвестпрограми Енергоатома. Протокол підготовлений за результатами відкритого обговорення буде направлено до НКРЕКП.

http://www.energoatom.kiev.ua/ua/actvts/tarif/54518-uchasniki_gromadskogo_obgovorenniya_pdtrimali_proekti_tarifu_ta_nvestprogrami_energoatoma_na_rk/

Додаткова інформація на цю тему – УНІАН, UAenergy.org, 18.09.2018 "Нацкомісія збільшила тариф "Енергоатому" на електроенергію АЕС". НКРЕКП збільшила з 1 жовтня цього року тариф НАЕК "Енергоатом" на відпуск електроенергії атомними електростанціями на 3,2% - до 55,76 копійки/кВт-год.

Згідно з документом, зростання тарифу пов'язане із збільшенням фонду оплати праці на 194,15 мільйона гривень.

У свою чергу, як зазначено в проекті рішення, "Енергоатом" пропонував збільшити тариф на 32,3% - до 71,5 копійки/кВт-год, при цьому збільшення фонду оплати праці передбачалося на 3 мільярди гривень.

Також НКРЕКП схвалила збільшення тарифу на виробництво теплової енергії для "Енергоатому" на 1,27% - до 87,09 гривні/Гкал.

ЮУАЕС, 25.09.2018 «Фахівці ЮУАЕС взяли участь у відкритому обговоренні проектів тарифів на вироблену АЕС України електричну та теплову енергію і проекту інвестпрограми АЕС на 2019 рік». РАЕС, 25.09.2018 «До обговорення тарифу та Інвестиційної програми Енергоатому долучилась громадськість».

«ГОЛОС УКРАИНЫ», 26.09.2018

Готовятся к изменениям на энергорынке

Виктория Леонова

Имплементация Закона Украины «О рынке электрической энергии», принятого в прошлом году, близится к завершению. Первый этап реформы начнется в секторе энергосбыта страны 1 декабря этого года.

Закон предусматривает, что с 1 июля 2019 года начнет работу новый рынок электроэнергии, который будет включать: балансирующий рынок и рынок вспомогательных услуг, рынок «на сутки вперед», внутрисуточный рынок и рынок двусторонних договоров. Поэтому первоочередным шагом ГП «НАЭК «Энергоатом» было создание нового обособленного подразделения «Энергоатом-Трейдинг» (ОП «ЭАТ») под руководством генерального директора **Сергея Бедина**. ЭАТ создан для работы в условиях новой модели энергорынка и будет отвечать за реализацию электрической энергии и получение прибыли.

Кроме того, на АЭС Украины создаются отделы сбыта. Традиционно Ривненская АЭС – первопроходец...

«Отдел сбыта РАЭС изучает оптимальный путь реализации новой модели энергорынка. Для этого сначала один из объектов РАЭС - водозабор в селе Остров Владимирецкого района - будет полностью переведен на электроснабжение от НАЭК «Энергоатом». Также на электростанции начался анализ почасового, посуточного, месячного и годового планирования потребления электроэнергии подразделениями. Сейчас обобщается необходимое количество электроэнергии на

нужды РАЭС», - рассказал **Александр Адамович**, который возглавляет отдел сбыта электростанции и который входит в структуру цеха тепловых и подземных коммуникаций.

«Ожидаем, что новая модель энергорынка выравнивает и стабилизирует сложившуюся в атомной отрасли ситуацию. Наконец компания сможет получить конкурентоспособный тариф, который позволит профинансировать строительство новых энергоблоков, провести модернизацию и ремонт оборудования, обеспечить работников атомной отрасли достойными зарплатами, вернув престижность профессии атомщика», - сказал А. Адамович.

UAenergy.org, 26.09.2018

З палива Westinghouse виробляється 15% електроенергії АЕС України

За рахунок американського ядерного палива Westinghouse на українських АЕС виробляється майже 15% електроенергії, станом на середину 2018 року. Такі дані опубліковані у аналітичній доповіді до щорічного послання президента України до Верховної Ради.

Очікується, що після завершення етапу дослідної експлуатації ядерного палива компанії Westinghouse та отримання дозволу від Держатомрегулювання на промислову експлуатацію частка електроенергії, яка вироблена на українських АЕС за рахунок цього палива, зросте мінімум до 40%.

Оскільки цільовим показником ефективності реалізації Енергостратегії України-2035 є зменшення частки одного постачальника у 2020 році до 70%, а з 2025 року – до 60%.

Ядерне паливо компанії Westinghouse постачається на українські атомні станції з 2014 році. Дослідна експлуатація палива розширилась з одного до шести енергоблоків, на які здійснили 13 поставок ядерного палива.

У січні 2018 року НАЕК "Енергоатом" і Westinghouse Electric підписали угоду про продовження співробітництва до 2025 року.

Другим постачальником ядерного палива є російська компанія ТВЕЛ.

РАЕС, 27.09.2018

РАЕС переймає кращий світовий досвід та ділиться своїми досягненнями

Фахівець Рівненської АЕС взяла участь в міжнародній робочій зустрічі, що була присвячена ефективності баштових випарних градирень. Експерти Чехії, Словаччини, України, Білорусії та Росії обмінювались особливостями досвіду експлуатації гідротехнічних споруд.

Зустріч була організована за сприяння Всесвітньої асоціації операторів АЕС (WANO MC). Представники міжнародної організації у своїх доповідях презентували досвід експлуатації градирень АЕС, проаналізували приклади та основні причини виникнення на них подій, а також запропонували шляхи виявлення та усунення цих відхилень.

Представником української атомної галузі в рамках міжнародного обговорення стала інженер служби налагоджування та випробувань устаткування (СНБУ) Рівненської АЕС **Ірина Колеснік**.

Рівненська АЕС завжди була активним учасником заходів та програм ВАО АЕС. Взаємодія з міжнародним оператором є корисною для підвищення рівня безпеки експлуатації енергоблоків АЕС України та Рівненської АЕС зокрема.

Електровести, Терминал, 27.09.2018

**Енергоатом на засіданні с профсоюзним комітетом прийняв рішення
о двухэтапном підвищенні зарплат: на 15,6% с октября и на 4,3% с декабря**

В своєму доповіді президент Енергоатома **Юрій Недашковський** розповідав про проблемну ситуацію в атомній галузі, і визначив завдання, що стоять перед колективом компанії.

Колективний договір за I півріччя виконаний в повному обсязі. С метою недопущення масового звільнення персоналу Компанії, збереження професійних спеціалістів затверджені заходи по підвищенню зарплати. В частині, прийнято рішення забезпечити в 2018 році збільшення рівня зарплати працівникам Компанії не менше ніж на 30%.

Планирується підвищення посадових окладів на 15,6% с октября и на 4,3% с декабря 2018 года.

Енергоатом, ХАЕС, 27.09.2018

**Продовження терміну експлуатації енергоблока №1 Хмельницької АЕС:
завдання та плани**

Розповідаючи про плани щодо продовження терміну експлуатації, заступник головного інженера з електрообладнання та систем контролю і управління ВП ХАЕС **Олександр Копійко** зауважив, що для персоналу електроцеху та цеху теплової автоматики і вимірювань необхідно буде здійснити значний обсяг ремонтних робіт, пов'язаних із заміною електротехнічного обладнання систем контролю управління. Згідно із Комплексною зведеною програмою з підвищення рівня безпеки (КЗПБ) енергоблоків – це 37 відповідних заходів...

За словами Олександра Копійки, ще жодна українська АЕС не здійснювала такого обсягу робіт під час продовження терміну експлуатації, який заплановано реалізувати на Хмельницькій АЕС. «Насправді ми зупинимо блок зразка 80-х років минулого століття, а після масштабної ремонтної кампанії пустимо новий сучасний мільйонник, який відповідатиме усім світовим вимогам», - зазначив О. Копійко.

Терминал, 28.09.2018

**Ольга Кошарна – Ядерна енергетика України:
ризик не впоратися з викликами**

***Фрагменти з інтерв'ю Ольги Кошарної, директора з інформаційної підтримки,
взаємодії зі ЗМІ та громадськістю Асоціації «Український ядерний форум»***

Директор з інформаційної підтримки, взаємодії зі ЗМІ та громадськістю Асоціації «Український ядерний форум» **Ольга Кошарна** ділиться думками, чому ж найбільша галузь електроенергетики – ядерна енергетика знову опинилася в центрі уваги народних депутатів.

Починаючи з 2014 р. частка електроенергії, виробленої АЕС, стабільно перевищує 50% у структурі оптового ринку електроенергії. У критичні місяці 2017 р. в окремі дні вона зростала до рекордних 68%. Інтенсивна робота АЕС дозволила економити вугілля антрацитової групи і дати час на реконструкцію та переведення антрацитових теплових енергоблоків на вугілля газової групи. Саме завдяки стійкій і безпечній роботі АЕС в Україні не було масових віялових відключень електроенергії, а Об'єднана енергетична система України працювала стабільно.

Проте, незважаючи на зростаюче виробництво електроенергії на АЕС, НАЕК

«Енергоатом» не може реалізовувати свої значущі інвестиційні програми. Причина полягає в низькому тарифі та політиці колишнього складу НКРЕКП утримувати тариф на можливо низькому рівні, урізуючи усі абсолютно складові статті тарифу аж до експлуатаційних.

Фінансове благополуччя і майбутнє державної ядерної енергетики було принесене в жертву приватному вертикально-інтегрованому бізнесу, пов'язаному з експлуатацією теплових електростанцій, і непрямій підтримці електростанцій на поновлюваних джерелах енергії.

Окрема тема – розрахунки ДП «Енергоринок» за вже відпущену в ринок електроенергію АЕС. За станом на 01.07.2018 р. заборгованість перед «Енергоатомом» складає 12, 139 млрд грн, і лише з початку 2018 р. – вже 1,286 млрд грн. При цьому ДП «Енергоринок», беручи кредити у банках, справно платило аванси для приватної компанії ДТЕК на купівлю вугілля під прикриттям «успішного проходження осінньо-зимового періоду», і розраховувалося з кредитів також з боргами у першу чергу перед тепловою генерацією.

У результаті приватна тепла генерація увійде до нової моделі ринку без боргів перед нею за відпущену електроенергію.

А державній компанії «Енергоатом» у відповідності з поданим урядом України Законопроектом №8253 від 10.04.2018 «Про особливості погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії», довго не мудруючи, пропонується борги «Енергоатому» не повертати. Точно за принципом: «Кому винен, усім прощаю». І це ще не все!..

Повну версію читайте у часописі Terminal.

РІЗНЕ

Atomic-energy.ru, 18.09.2018

Євросоюз готов выделить Литве 780 млн евро на демонтаж Игналинской АЭС

Министр энергетики Литвы **Жигимантас Вайчюнас** сообщил, что Евросоюз согласится с запросом Литвы по финансированию демонтажа закрытой в 2009 году Игналинской атомной электростанции (ИАЭС). Намечено выделить на работы ИАЭС 780 млн евро – «именно столько, сколько необходимо по расчетам», сказал министр.

Окончательное голосование по выделению средств состоится в ноябре.

Работавшая с 1983 года Игналинская АЭС с реакторами РБМК чернобыльского типа была как потенциально небезопасная остановлена 31 декабря 2009 года по настоянию Евросоюза.

До этого ни одна из стран не занималась плановым выводом из эксплуатации таких станций. Брюссель обещал Вильнюсу оказывать финансовую поддержку. Срок окончания демонтажа перенесен на 2038 год с первоначально запланированного 2029 года.

РБК-Украина, Бизнес.Цензор.Нет, Деловая столица, 18.09.2018

РФ побудує два енергоблоки АЕС "Пакш" в Угорщині

Президент Росії **Володимир Путін** заявив, що російська державна атомна енергетична компанія "Росатом" найближчим часом розпочне будівництво двох

нових реакторів на атомній електростанції "Пакш" в Угорщині. Про це він заявив в ході зустрічі з прем'єр-міністром Угорщини **Віктором Орбаном**.

Повідомляється, що Угорщина планує розширити свою атомну електростанцію "Пакш" та побудувати два російських реактора ВВЕР-1200.

Нагадаємо, в 2014 році Росія і Угорщина підписали угоду про будівництво двох блоків на АЕС "Пакш". В ході підписання договору угорська опозиція заявила про те, що контракт не тільки дуже дорогий, але і підсилює залежність Будапешта від Москви.

vmnews.ru, 21.09.2018

Первый реактор на плавучей АЭС "Академик Ломоносов" запустят в октябре

Первый реактор на плавучей АЭС "Академик Ломоносов", ныне находящейся в Мурманске, запустят в октябре. Об этом сообщает издание "Вечерний Мурманск".

Напомним, 25 июля 2018 года на плавучем энергоблоке «Академик Ломоносов» была произведена первая загрузка ядерного топлива в реакторы. По планам концерна «Росэнергоатом» совсем скоро начнутся комплексные испытания плавучего энергоблока, что, фактически, означает физический пуск реактора.

В 2019 году, после завершения всех работ, «Академик Ломоносов» отбуксируют в морской порт города Певека. На месте будущего базирования плавучего энергоблока в настоящее время ведутся работы по созданию инфраструктуры на берегу: строится комплекс зданий, гидротехнических сооружений (ГТС) и береговой площадки. После ввода в эксплуатацию энергоблок должен будет обеспечивать Чукотский автономный округ электроэнергией.

Плавучая атомная теплоэлектростанция «Академик Ломоносов» - головной проект серии мобильных транспортабельных энергоблоков малой мощности. Энергоустановка ПАТЭС имеет максимальную электрическую мощность более 70 МВт и включает две реакторные установки КЛТ-40С. ОАО «ОКБМ Африкантов» является главным конструктором, изготовителем и комплектным поставщиком оборудования этих реакторных установок тепловой мощностью 150 МВт каждая - реакторов, ИМ СУЗ, насосов, оборудования обращения с топливом, вспомогательного оборудования и др.

Atominfo.RU, 26.09.2018

В мире статус действующего имеют 454 блока, статус строящегося 55 блоков - PRIS

В мире статус действующего имеют 454 блока, а статус строящегося - 55 блоков. Такие данные приводятся в базе PRIS, поддерживаемой МАГАТЭ.

В очередном обновлении учтён окончательный останов одноблочной АЭС "Oyster Creek" (США). На ней установлен водяной кипящий реактор BWR мощностью 619 МВт(э).

Строительство станции началось в декабре 1964 года. Выход на МКУ состоялся в мае 1969 года, энергопуск - в сентябре 1969 года.

В коммерческой эксплуатации станция находилась с декабря 1969 года и на момент окончательного останова она являлась старейшей действующей станцией в США. Теперь титул старейшего блока в этой стране перешёл к блоку №1 АЭС "Nine Mile Point" (энергопуск - 9 ноября 1969 года).

Решение о закрытии АЭС "Oyster Creek" было принято летом 2018 года. Дата

окончательного останова - 17 сентября 2018 года. Число действующих атомных энергоблоков в США теперь составляет 98.

Всего в 2018 году произведено семь энергопусков новых блоков (пять в Китае и два в России), началось сооружение трёх блоков (в Турции, России и Бангладеш; все три - с ВВЭР) и окончательно остановлен один блок в США.

Общее количество реакторо-лет эксплуатации атомных энергоблоков в мире составляет 17745.

Atominfo.ru, 26.09.2018

ТВЭЛ намерен приступить к облучению опытных АТФ-твэлов на одном из блоков с ВВЭР-1000 в 2020 году - Александр Угрюмов

Топливная компания ТВЭЛ планирует приступить к реакторным испытаниям опытных АТФ-твэлов на одном из блоков с ВВЭР-1000.

Об этом в ходе международного семинара по топливу для исследовательских реакторов, проходящего в Новосибирске, заявил вице-президент ТВЭЛ по научно-технической деятельности **Александр Угрюмов**.

"В ближайшее время надеемся выйти на договорённость с концерном "Росэнергоатом" на облучение опытных твэлов на одном из блоков АЭС с ВВЭР-1000", - сказал Угрюмов.

Вице-президент ТВЭЛ не стал уточнять, какой именно вариант толерантного топлива предполагается испытать.

"Возможно, это будет уран-молибден, возможно, будут какие-то другие виды топлива. В первую очередь, это топливо с защитным покрытием... или топливо с нециркониевой оболочкой", - сказал Александр Угрюмов.

Підготовлено Науково-технічною спілкою енергетиків та електротехніків України

Віце-президент,
Голова Виконкому НТСЕУ

О. Дупак

Адреса: 01001, Київ, аб.скр.142
01601, Хрещатик, 34, каб. 620
Телефакс (044) 278-43-07
ntseu@mev.gov.ua
<http://www.ntseu.net.ua>